

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านทักษะชีวิต

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านทักษะชีวิต

เอกสารส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน
ตามนโยบาย สพฐ. จุดเน้นด้านผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2559

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ด้านทักษะชีวิต

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2559

จำนวนพิมพ์ 35,000 เล่ม

ลิขสิทธิ์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายที่มุ่งให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก บนพื้นฐานของความเป็นไทย อีกทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างมาตรฐานเด็กไทย และได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนที่ครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ ดังนั้นการแสวงหา เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นับเป็นเครื่องมือที่สำคัญ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานตามนโยบายบรรลุตามเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำเอกสารชุดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 12 รายการขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านอ่านออก อ่านคล่อง เขียนได้ เขียนคล่อง
2. ด้านคิดเลขเป็น คิดเลขคล่อง
3. ด้านการคิดขั้นพื้นฐาน
4. ด้านการคิดขั้นสูง
5. ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย
6. ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

7. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
8. ด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
9. ด้านใฝ่เรียนรู้
10. ด้านใฝ่ดี
11. ด้านทักษะชีวิต
12. ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารชุดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนองตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการได้ต่อไป อีกทั้งขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

เอกสารชุดเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีจำนวน 12 ด้าน จัดทำเป็นเอกสาร จำนวน 12 เล่ม ดังนี้

1. ด้านอ่านออก อ่านคล่อง เขียนได้ เขียนคล่อง
2. ด้านคิดเลขเป็น คิดเลขคล่อง
3. ด้านการคิดขั้นพื้นฐาน
4. ด้านการคิดขั้นสูง
5. ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย
6. ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
7. ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
8. ด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
9. ด้านใฝ่เรียนรู้
10. ด้านใฝ่ดี
11. ด้านทักษะชีวิต
12. ด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน

ในแต่ละด้านได้จากการถอดประสบการณ์ผลงานของครูผู้สอนที่มีความโดดเด่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขตทั่วประเทศ คัดเลือกและบันทึกการสาธิตเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลงใน DVD ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถอดเทคนิค วิธีการดังกล่าวจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่สำหรับเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนทั่วไปได้นำไปปฏิบัติ เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายจุดเน้นด้านผู้เรียนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

สารบัญ

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	1
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด โดยใช้กระบวนการ GPAS	27
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw)	39
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ K-W-L (Know-Want-Learned)	61
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game)	71
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโมเดล ซิปปา (CIPPA MODEL)	77
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์	87
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ	101
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning)	111

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davie's Instructional Model for Psychomotor Domain)	121
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)	131
เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)	139
คณะทำงาน	147

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการศึกษาเรื่องราว เรื่องเล่าหรือชุดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กรณีศึกษามีลักษณะเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว เรื่องที่มีประเด็นปัญหา และหาข้อยุติไม่ได้ หรืออาจเป็นเรื่องที่สมบูรณ์ในตัวเอง แต่จะสร้างให้ได้รู้จัก อภิปราย ถกเถียง และคิดวิเคราะห์ตัดสินใจจากเหตุผลและการให้แนวทางการแก้ปัญหานั้นๆ

ดังนั้น กรณีศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องจริงหรือสมมติขึ้น และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์แบบเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อหาข่าวและสถานการณ์ปัจจุบันได้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนวินิจฉัยปัญหาและเสนอแนะทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหอย่างหลากหลายได้

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่เผชิญด้วยทางเลือกที่เหมาะสม

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.2 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.4/2 วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ส 2.1 ม.4/3 ปฏิบัติตนและมีส่วนร่วมสนับสนุน ให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) การเตรียมการ เป็นขั้นตอนการเตรียมกรณีศึกษา วัสดุอุปกรณ์ และคำถาม เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม

ครูจัดเตรียมกรณีศึกษาที่เป็นเรื่องราวข่าวเหตุการณ์จากภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ หรือเว็บไซต์ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาที่มีเนื้อหาลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง เน้นสถานการณ์ปัญหาขัดแย้งซึ่งช่วยกระตุ้นความคิดของนักเรียน รวมทั้งเตรียมประเด็นคำถามสำหรับการอภิปรายเพื่อทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

2) การเสนอกรณีศึกษา เป็นขั้นตอนที่ครูนำเสนอกรณีศึกษาเพื่อแนะนำจุดมุ่งหมาย ทบทวนประสบการณ์เดิม เติมเต็มความรู้พื้นฐานให้เพียงพอต่อการเรียนรู้จากกรณีศึกษา

2.1) ครูนำหนังสือพิมพ์ 3 - 4 ฉบับ ที่มีข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมคนในสังคมที่น่าสนใจมาให้นักเรียนดูครั้งละฉบับ ทั้งนี้ ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาข่าวหน้า 1 ที่เป็นประเด็นทางสังคม และอ่านรายละเอียดที่ปรากฏภาพข่าว อาทิ การทำความดี การช่วยเหลือกัน การพนัน การทะเลาะวิวาท การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต หรือวิถีชีวิตของคนในสังคมในรูปแบบต่างๆ

2.2) นักเรียนจัดกลุ่มข่าวที่เป็นประเด็นทางสังคม เป็นข่าว แบ่งบวกหรือแง่ลบ จำนวนข่าวที่พบต่อฉบับ และจำนวนที่พบสะท้อนภาพสังคม อย่างไร

2.3) นักเรียนร่วมกันเลือกประเด็นข่าวที่สนใจมา 1 เรื่อง ในที่นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจับกุมผู้จำหน่ายยาบ้า จากนั้นให้ตัวแทนนักเรียน อ่านข่าวให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวหรือประเด็น โดยใช้เทคนิคคำถาม R - C - A ได้แก่ คำถามให้เกิดการสะท้อน (Reflect) การเชื่อมโยง (Connect) และการปรับประยุกต์ความคิดและนำไปใช้ (Apply) ดังนี้

R - นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่มีการระบาดของยาบ้าจำนวนมาก ในประเทศของเรา

C - นักเรียนคิดว่าการระบาดของยาบ้าส่งผลต่อใครบ้าง หรือเล่าประสบการณ์ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาบ้า

A - นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้รอดพ้นจากภัย ของยาบ้าหรือยาเสพติด

3) การศึกษารณศึกษา เป็นขั้นตอนการนำเสนอกรณีศึกษา ผ่านสื่อการเรียนรู้ หรือนักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

3.1) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน แต่ละกลุ่ม จัดเก้าอี้เป็นวงกลม เลือกประธานและเลขานุการร่วมกันศึกษาข่าวหนังสือพิมพ์ จากประเด็นที่นักเรียนสนใจ เช่น ข่าวคอร์รัปชัน ข่าวพนันฟุตบอล ข่าวล่อลวง ทางอินเทอร์เน็ต ข่าวละเมิดทางเพศ เป็นต้น

3.2) ครูแจกใบกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถาม
ดังนี้

(1) การสะท้อน (R) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข่าว และ
ข่าวดังกล่าวเกิดขึ้นจากสาเหตุใด

(2) การเชื่อมโยง (C) นักเรียนเคยมีประสบการณ์วิกฤต
เกิดขึ้นกับตนเองบ้างหรือไม่ อย่างไร และเหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อตน
หรือสังคมอย่างไร

(3) การประยุกต์ใช้ (A) นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหา
อย่างไร และคิดว่ามีหลักการใดหรือแนวทางใดที่จะช่วยให้สถานการณ์นี้ดีขึ้น

3.3) นักเรียนเขียนคำตอบลงในใบกิจกรรมที่แจกให้เป็น
คำตอบของตนเอง

4) การอภิปราย เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
และมุมมองต่อปัญหาตามหลักการเหตุผลในลักษณะกระบวนการกลุ่ม

4.1) ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข่าวที่ได้รับ
มอบหมายตามลำดับ ดังนี้

(1) ประธานกลุ่มให้นำเสนอตามประเด็น R - C - A

(2) นักเรียนแต่ละคนนำเสนอคำตอบของตนเอง

(3) เลขานุการกลุ่มจดบันทึกความคิดของแต่ละคน

(4) นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปของกลุ่ม

4.2) ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาระณีศึกษาที่ได้รับมอบหมายหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

5) การสรุป

5.1) ครูใช้คำถามท้าทายเพื่อให้นักเรียนสรุปความ ข้อคิดที่ได้จากกรณีศึกษาของทุกกลุ่ม ได้แก่ การพิจารณาผลดีผลเสียของวิธีการแก้ปัญหา และการประเมินและตัดสินใจเลือกทางเลือกหรือวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

5.2) ครูประเมินผลงานและประเมินพฤติกรรมการทำงาน

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) หนังสือพิมพ์
- 2) ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 1 ชาวยาเสพติด
- 3) ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 2 ชาวคอร์รัปชั่น
- 4) ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 3 ชาวพนันฟุตบอล
- 5) ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 4 ชาวล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต
- 6) ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 5 ชาวละเมิดทางเพศ
- 7) ประเด็นคำถาม R - C - A

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินผลงาน
- 2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 กรณีศึกษาเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดทั้งการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา

5.2 การเรียนรู้จากกรณีศึกษาที่เป็นประเด็นทางสังคมที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และฝึกการแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเสี่ยงกับผลที่จะเกิดขึ้น ทำให้เกิดความพร้อมที่จะแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

5.3 กรณีศึกษาเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ และการเรียนรู้จากกันและกัน

5.4 กรณีศึกษาเป็นวิธีจัดการเรียนรู้ที่ได้ผลดีสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลาย เพราะช่วยขยายมุมมองได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจำแนกข่าว และสถานการณ์ได้

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ สามารถอภิปราย ตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล และการนำเสนอ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. นางสาวอังศณา บุญเฉลิมศักดิ์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
2. นางบุญนำ ปลื้มปัญญา โรงเรียนวัดพระขาว (ประชานุเคราะห์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
3. นายทองสุข ชินช้าง โรงเรียนบ้านห้วยแก้ง วัฒนเสวีราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
4. คณะครู โรงเรียนบ้านหนองสังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 1 ชาวยาเสพติด จับยาบ้าล้านเม็ด

ตำรวจรวบ 7 ผู้ต้องหาแก๊งเวียงแก่น จ.เชียงราย พร้อมยาบ้ากว่า 1 ล้านเม็ด หลังกลุ่มค้ายานรวางแผนส่งยาล็อตใหญ่เข้ากรุง เผยประวัติโจทก์เคยยิงเจ้าหน้าที่เสียชีวิต 2 นาย ในขณะที่เข้าจับกุม บช.ปส.เลย ติดตามสะกดรอยดูพฤติกรรมมาตลอด จนได้ข่าวว่าจะส่งยาบ้าล็อตใหญ่เลยวางแผนจับกุมได้ยกแก๊ง เร่งขยายผลล่าเอเยนต์คนรับซื้อไปปล่อยให้ลูกค้า

ชุดสืบสวนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จับยาบ้าล็อตใหญ่รายนี้ เปิดเผยที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เมื่อเวลา 11.00 น. วันที่ 11 มกราคม แดลงจับกุมแก๊งค้ายาเสพติด ผู้ต้องหา 7 คน ผู้ต้องหาทั้งหมดเป็นคน ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย ของกลางยาบ้า 1,150,000 เม็ด รถยนต์ 3 คัน โทรศัพท์มือถือ 9 เครื่อง แจ้งอาหารร่วมกับพวกที่หลบหนี มียาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต

การจับกุมครั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ใช้วิธีล่อซื้อ แต่ใช้วิธีติดตามพฤติกรรมเป็นหลัก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่

ติดชายแดน การใช้วิธีล่อซื้ออาจไปเพิ่มปริมาณความต้องการยาเสพติดให้มากขึ้น

รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการปราบปรามปัญหา ยาเสพติด ต้องพยายามลดความต้องการในประเทศให้มากที่สุดเพราะหากไม่มีความต้องการ กลุ่มผลิตก็ไม่รู้จะผลิตไปขายให้ใคร จากการสอบถามผู้ต้องหาพบว่า ได้รับค่าจ้างในการขนส่งบางราย 40,000 บาท บางราย 100,000 บาท ยาบ้าเป็นของเครือข่ายเวียงแก่น ผลิตในประเทศพม่าลำเลียงของไปพักที่ประเทศลาวแล้วจึงลักลอบส่งเข้าประเทศไทย

ขณะนี้สถานการณ์ เรื่อง ยาเสพติดเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด การขนยาบ้าล็อตใหญ่ที่ผ่านมามักจะขนยาไอซ์ปะปนมาด้วย แต่ครั้งนี้เป็นการขนยาบ้าเพียงอย่างเดียว จากข้อมูลที่มีพบว่า ยาไอซ์จะถูกส่งต่อไปที่ประเทศจีนในระยะหลัง จึงไม่พบว่ามีกำลัเลียงมาพร้อมกัน ส่วนมูลค่าของยาบ้าที่จับกุมได้ครั้งนี้ประมาณ 345 ล้านบาท อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่จะเร่งติดตามตัวผู้ร่วมขบวนการที่ยังหลบหนีมาดำเนินคดี ส่วนผู้ต้องหาที่จับกุมได้จะส่งพนักงานสอบสวน บช.ปส. ดำเนินคดีต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดย ทีมข่าวหน้า 1 วันที่ 12 มกราคม 2558

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 2 ชาวคอร์รัปชัน พบข้าราชการโกงเบิกจ่ายค่ารักษา

กรมบัญชีกลางพบข้าราชการและบุคคลในครอบครัว 11 ราย
ส่งทุจริต “เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล” ล่าสุทธระงับสิทธิการเบิกจ่าย
ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 59

อธิบดีกรมบัญชีกลาง เปิดเผยว่า กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการ
ตรวจสอบข้อมูลการใช้สิทธิสวัสดิการรักษายาบาลในระบบเบิกจ่ายตรง
ของข้าราชการและบุคคลในครอบครัว พบว่า ข้าราชการและครอบครัว
จำนวน 11 ราย มีพฤติกรรมใช้สิทธิเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลส่อไปในทาง
ทุจริต ขณะนี้ได้ดำเนินการระงับสิทธิเบิกจ่ายตรง ทั้ง 11 รายแล้ว ตั้งแต่
วันที่ 1 พฤษภาคม 2559

สำหรับพฤติกรรมของคนกลุ่มนี้ จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ
สมัครขอใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงไว้หลายโรงพยาบาล และตระเวนไปใช้บริการ
เพื่อขอรับยาด้วยโรคเดียวกัน ในเวลาที่ใกล้เคียงกัน ตัวอย่างเช่น นาง ก
มารดาของข้าราชการ ได้สมัครจ่ายตรงไว้ 5 โรงพยาบาล เมื่อไปโรงพยาบาล
แต่ละแห่งจะขอรับยากลุ่มความดันโลหิตสูง ไชมันในเส้นเลือดสูง โดยแจ้ง
ต่อแพทย์ผู้รักษาว่า ขาดยาบ้าง ต้องไปต่างจังหวัดบ้าง เป็นต้น

ซึ่งจะพบข้อมูลการเบิกจ่ายผิดปกติไปจากเดิม เช่น เบิกค่ายา สูงกว่าในปีก่อนๆ อย่างเห็นได้ชัด จากเดิมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เบิกจ่ายค่ายา จำนวน 58,981 บาท แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เบิกจ่ายค่ายา 527,893 บาท ขณะนี้มีหลักฐานเพียงพอที่จะสามารถ ดำเนินการคดีอาญาได้จำนวน 2 ราย จากทั้งหมด 11 ราย ส่วนอีก 9 ราย ยังอยู่ระหว่างตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

อธิบดีกรมบัญชีกลาง กล่าวเพิ่มเติมว่า ก่อนหน้านั้นกรมบัญชีกลาง ได้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้ไปแล้ว จำนวน 8 ราย ศาลมีคำพิพากษาจำนวน 1 ราย อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจำนวน 1 ราย อยู่ระหว่างการพิจารณาของอัยการและพนักงานสอบสวน 4 ราย และเสียชีวิตจำนวน 2 ราย

ทั้งนี้ แม้ว่าการใช้สิทธิที่ส่อไปในทางทุจริตจะมีจำนวนไม่มาก แต่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของระบบสวัสดิการข้าราชการ จึงต้อง ดำเนินการให้เด็ดขาด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคนที่ใช้สิทธิโดยสุจริต

ที่มา : INN วันที่ 15 กันยายน 2559

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 3 ชาวพม่าต้มตุ๋น
จับแก๊งพนันกำถั่ว ตุนทรัพย์เหยื่อกว่า 10 ล้าน
ส่งทีม 500 คน หลอกชาวบ้าน

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม ที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.บางชัน ได้ร่วมกันจับกุมนายสุรฤกษ์ ภายหลังที่ได้หลอกลวงผู้เสียหาย ในคดีดังกล่าวจำนวน 2 ราย ต่อมาผู้ต้องหาได้ขอใช้ค่าเสียหาย เป็นจำนวนเงินกว่า 6,681,000 บาท ให้ทางผู้เสียหายเพิกถอนการแจ้งความ จากนั้นเจ้าหน้าที่สืบทราบว่าผู้ต้องหาเคยมีประวัติฉ้อโกงในหลายพื้นที่ จึงส่งมอบให้ทาง สน.มีนบุรี เพื่อสอบสวนขยายผลเพิ่มเติม

จากการตรวจสอบพบผู้ต้องหาเคยก่อเหตุในลักษณะดังกล่าว เมื่อปี พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา โดยมีผู้เข้าร่วมกระทำความผิดอีก 3 ราย ประกอบด้วย นายจตุพล นายเอ และนางเพ็ญ ซึ่งมีผู้เสียหาย คือ นางรัตนา ได้เข้าแจ้งความร้องทุกข์เพื่อลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานภายหลังที่ ถูกแก๊งดังกล่าวฉ้อโกงเงินสดจำนวนกว่า 5 แสนบาท

นางรัตนาก็ทราบว่า เมื่อปี พ.ศ. 2553 ที่ผ่านมา นายเอ ได้ติดต่อ ชักชวนให้ตนหาที่ดินเพื่อขายให้กับนายจตุพล ซึ่งมีมูลค่ากว่า 20 ล้านบาท เมื่อขายได้จะให้ส่วนแบ่งเป็นเงินจำนวน 5 เปอร์เซ็นต์ หลังจากนั้น ได้พาตนพร้อมผู้ต้องหาทั้งหมดไปบ้านของนางเพ็ญ ซึ่งอยู่แถวย่านมินบุรี กระทั่งนายจตุพล ได้นำเงินออกมาโชว์เพื่อตกลงซื้อขายกันแต่อ้างว่า เงินไม่พอต้องออกไปหามาเพิ่ม

ในระหว่างที่รอผู้ต้องหาที่เหลือ จึงออกอุบายให้เล่นพนันกำถั่ว เพื่อหวังเอาเงินจากนายจตุพล แต่ต้องร่วมลงทุนกันคนละ 5 แสนบาท ซึ่งตนไม่มีเงินสดเพียงพอ ผู้ต้องหาจึงหลอกล่อให้ตนนำรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า รุ่นฟอร์จูนเนอร์ ไปเข้าโรงรับจำนำ หลังจากนั้นร่วมกันเล่นพนันกำถั่ว เพียงแค่ 3 ครั้ง ตนก็เงินหมด หลังจากนั้นผู้ต้องหาได้พากันแยกย้าย หลบหนีไป

สอบสวนผู้ต้องหารับสารภาพว่า ตนพร้อมพวกเป็นผู้ลงมือก่อเหตุจริง โดยก่อเหตุมาแล้วประมาณ 10 ปี ได้ทรัพย์สินจากผู้เสียหายจำนวนกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งพฤติการณ์จะแบ่งทีมงานออกเป็น 4 ราย โดยมีแก๊งร่วมกัน จำนวนกว่า 40 - 50 ราย ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ กระทั่งมาถูกจับกุม ดังกล่าว

เบื้องต้นเจ้าหน้าที่แจ้งข้อหาฉ้อโกงทรัพย์ซึ่งมีโทษจำคุก 3 ปี ปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ก่อนนำตัวส่งพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

“ฝากเตือนไปยังพี่น้องประชาชนให้ตระหนกอย่าหลงเชื่อโดยง่าย หากพบเบาะแสแก๊งมิจฉาชีพดังกล่าว ให้รีบโทรแจ้งสถานีตำรวจใกล้เคียง หรือสายด่วน 1559 พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตื่นตัวกับปัญหาดังกล่าว เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากพบผู้กระทำความผิดจะมีการดำเนินคดีให้ถึงที่สุด”

ที่มา : ข่าวสด [www://news.tlcthai.com/news/388580.html](http://www.tlcthai.com/news/388580.html)

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 4 ข้าราชการล่องทางอินเทอร์เน็ต

โจรออนไลน์หวังใช้ ‘เฟซบุ๊ก’ หลอกเหยื่อ

เทรนด์ ไมโคร เตือนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตระวังภัยข้อความสแปมจากอาชญากรออนไลน์ เผยมาทุกทิศทางทั้งกล่อง Inbox และ Chat หลอกให้โหลดมัลแวร์แฉะไม่คลิกลิงก์ไม่รู้จัก โดยเฉพาะเชิญชวนรับเซอร์ไพรส์หรือชมวิดีโอ

รายงานฉบับล่าสุดจากบริษัท เทรนด์ ไมโคร แจ้งเตือนรูปแบบภัยคุกคามล่าสุดในสังคมออนไลน์ชื่อดังอย่าง Facebook (เฟซบุ๊ก) ว่าปัจจุบันมีการพัฒนาและพยายามล่อลวงให้ผู้ใช้ดาวน์โหลดมัลแวร์จากข้อความสแปมซึ่งปรากฏใน Inbox (กล่องข้อความเข้า) จากจำนวนผู้ใช้งานเฟซบุ๊กกว่า 500 ล้านราย และยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้ใช้งานกว่า 50% เข้าสู่เว็บไซต์ดังกล่าวทุกวัน เป็นสาเหตุหลักให้บรรดาอาชญากรออนไลน์เลือกหาประโยชน์ให้ตนเองผ่านเว็บไซต์สังคมออนไลน์

เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์เกือบทั้งหมด มีระบบ รับ-ส่งข้อความที่อาจถูกใช้ในทางไม่ชอบ ด้วยการใส่ลิงก์ที่เป็นอันตรายลงในข้อความนั้นๆ โดยเมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา มีการโจมตีรูปแบบดังกล่าว

ผ่านการสนทนาของเฟซบุ๊กไปถึงเพื่อนโดยผู้ใช้ไม่รู้ตัว หากผู้หลงเชื่อคลิกลิงก์สแปมดังกล่าวก็จะถูกนำไปยังเพจเฟซบุ๊กปลอม และเมื่อมีการป้อนข้อมูลประจำตัวของเฟซบุ๊กในเพจดังกล่าว ข้อมูลต่างๆ ก็จะเป็นอันตรายทันที ทั้งนี้ ระบบดังกล่าวถูกใช้โดยบุคคลที่อยู่เบื้องหลังบ็อตเน็ต KOOBFACE ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างดีอีกด้วย โดยการติด KOOBFACE จะเริ่มส่งข้อความสแปมผ่านเฟซบุ๊ก Twitter (ทวิตเตอร์) MySpace (มายสเปซ) หรือเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์อื่นๆ ในรูปของข้อความดึงดูดใจพร้อมลิงก์ลวงให้เข้าชมวิดีโอ

อย่างไรก็ตาม มัลแวร์ล่าสุดก็เลือกใช้เทคนิคดังกล่าวเช่นกัน โดยใช้ประโยชน์ของระบบ รับ-ส่ง ข้อความบนเฟซบุ๊กในการปลอมข้อความส่วนตัวว่ามาจากเพื่อนคนใดคนหนึ่ง โดยข้อความดังกล่าวจะมีลิงก์ไปยังเพจ Blog*Spot (หรือ Blogger) พร้อมกับข้อความว่า “I got u surprise.” (ฉันมีเซอร์ไพรส์ให้คุณ) การคลิกลิงก์ดังกล่าวจะนำผู้ใช้ไปยังเพจแอปพลิเคชันเฟซบุ๊กที่ดูเหมือนว่าถูกต้อง หากผู้ใช้ไม่รู้ว่าเป็นการหลอกลวงและยังคงคลิกรูป “Get a surprise now!” (เปิดรับเซอร์ไพรส์เดี๋ยวนี้) ก็จะเป็นการดาวน์โหลด TROJ_VBKRYPT.CB ลงในระบบของตน ซึ่งไวรัสโทรจันตัวดังกล่าวจะดาวน์โหลด TROJ_SOCNET.A

เพื่อส่งข้อความไปยังเพื่อนของผู้ใช้ที่ติดเชื่อทำให้เกิดขึ้นวนเวียน ต่อเนื่องกัน จากการตรวจสอบพบว่า การโจมตีลักษณะดังกล่าว เป็นอันตรายอย่างมาก เนื่องจากมัลแวร์ประเภทดังกล่าวสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง

ภัยคุกคามดังกล่าวสามารถแพร่กระจายได้ทั้งในเฟซบุ๊กและ ทวิตเตอร์ทำให้ผู้ใช้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงมากขึ้น แม้กลุ่มผู้ติดตามเว็บไซต์ ดังกล่าวจะแตกต่างกันแต่ระบบอาจติดเชื่อได้ นอกจากการถูกลวงแบบ ฟิชซิงและติดเชื่อ FAKEAV ผู้ใช้ยังเสี่ยงต่อการสูญเสียสินทรัพย์ออนไลน์ ของตนในลักษณะการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลแก่อาชญากร การเข้าเยี่ยมชม เว็บไซต์ที่ไม่น่าไว้วางใจอาจเป็นอันตรายหรือมี iFrame ที่เป็นอันตราย ทำให้ ระบบของผู้ใช้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

ทั้งนี้ เทรนด์ ไมโคร ยังแนะนำ Smart Protection Network (สมาร์ท โพรเทคชั่น เน็ตเวิร์ค) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการรักษา ความปลอดภัย โดยรวมโซลูชันและบริการต่างๆ เข้ากับเทคโนโลยี ตรวจสอบประวัติในระบบคลาวด์ (In-the-cloud) สามารถกำหนด ความสัมพันธ์ของภัยคุกคามในการป้องกันข้อมูล และปฏิบัติเป็นอัตโนมัติ ทุกครั้งที่ผู้ใช้เชื่อมต่่อินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ควรระมัดระวังในการเปิดข้อความและคลิกลิงก์ แม้จะดูเหมือนว่ามาจากเพื่อนในเฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ก็ตาม สำหรับสิ่งอาจบ่งชี้ได้ว่าข้อความที่ได้รับนั้นเป็นสแปมหรือฟิชซิง สังเกตได้จากข้อผิดพลาดของเครื่องหมายวรรคตอนและไวยากรณ์ที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งเป็นเพียงบางตัวอย่างที่แจ้งเตือนให้ผู้ใช้รู้ว่าเว็บไซต์ที่กำลังเข้าเยี่ยมชมนั้น ไม่ใช่เว็บไซต์ที่ถูกต้อง

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดย ทีมข่าวหน้า 1 วันที่ 1 เมษายน 2558

ตัวอย่างกรณีศึกษาที่ 5 ชาวละเมิดทางเพศ

จับ 2 หนุ่ม มิตรจี๋ข่มขืนสาวลาว

สองหนุ่มชาวท่าบ่อ จ.หนองคาย ขวนสาวเสิร์ฟชาวลาวออกไปเที่ยวข้างนอกก่อนจอตริใช้มิตรจี๋รูปโทรมข่มขืน เสร็จแล้วช่วยกันจับมัดมือมัดเท้าเหยื่อ แลมชิงเอาโทรศัพท์และกำไลไปด้วย ตำรวจตามจับได้แจ้ง 3 ข้อหาหนัก

ทั้งนี้ สืบเนื่องจากเมื่อเวลาประมาณ 20.00 น. วันที่ 7 มกราคม 58 ที่ผ่านมา มีพลเมืองตีพบนางสาวน้อย (นามสมมติ) อายุ 15 ปี ชาวเมืองสังทอง นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว ถูกมัดมือมัดเท้าร้องขอความช่วยเหลืออยู่ริมถนนมิตรภาพท่าบ่อ-หนองสองห้อง บริเวณบ้านเตื่อ หมู่ 9 อ.ท่าบ่อ จึงแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปช่วยเหลือ

เมื่อไปถึงพบนางสาวน้อยอยู่ในอาการหวาดผวา ซึ่งพลเมืองตีได้ช่วยแก้มัดมือและเท้าออก ให้สวมใส่เสื้อผ้าเรียบร้อยแล้วนำส่งโรงพยาบาล จากนั้นตำรวจได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) สอบปากคำผู้เสียหาย จนทราบว่าหญิงชาวลาวดังกล่าว ทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟอยู่ในร้านอาหารแห่งหนึ่ง ใกล้กับที่เกิดเหตุ

ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดสืบสวน สภ.ท่าบ่อ ได้ออกสืบสวน

เพื่อหาตัวผู้กระทำความผิด จนทราบแน่ชัดว่าเป็นนายสกลและนายศุภชัย จึงออกติดตาม จนสามารถจับกุมตัวได้ที่บ้านของทั้งสองคน เมื่อเวลา 21.00 น. ของวันที่ 7 มกราคม หลังเกิดเพียง 1 ชั่วโมง

จากการสอบสวน ผู้ต้องหาทั้งสองคนสารภาพว่าพวกตนได้ซื้อรถจักรยานยนต์ ไปเที่ยวที่ร้านอาหารที่หญิงชาวลาวทำงานอยู่ จากนั้นได้ชวนออกมาเที่ยวต่อข้างนอก เมื่อถึงบริเวณที่เกิดเหตุนายศุภชัยหนึ่งในผู้ต้องหาได้ใช้มีดจี้และได้ร่วมกันรุมโทรมข่มขืน ก่อนจะนำผ้าเช็ดรถมาฉีกทำเป็นเชือกมัดมือและมัดเท้าหญิงชาวลาวไว้เพื่อไม่ให้หนี พร้อมขู่หากไปบอกใครจะกลับมาฆ่าให้ตาย ก่อนจะพากันกลับบ้าน โดยได้นำโทรศัพท์มือถือและกำไลข้อมือของเหยื่อไปด้วย จนกระทั่งมาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัว

เบื้องต้น ได้แจ้ง 3 ข้อหาหนัก คือ พรากผู้เยาว์ ร่วมกันกระทำความชำเรา เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี และร่วมกันชิงทรัพย์ ส่วนหญิงชาวลาวได้อยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ พม. แล้ว โดยหนึ่งในสองผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมในครั้งนี้อย่างสารภาพว่าเคยร่วมกับเพื่อนก่อเหตุอุกฉกรรจ์ในพื้นที่ท่าบ่อเมื่อหลายเดือนก่อน ซึ่งตำรวจจะได้ขยายผลเพื่อดำเนินคดีต่อไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดย ทีมข่าวหน้า 1 วันที่ 8 มกราคม 2558

ประเด็นคำถาม R - C - A

คำถามเพื่อการสะท้อน (Reflect)

1. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข่าวที่ใช้ในการศึกษา
2. ข่าวดังกล่าวเกิดขึ้นจากสาเหตุใด

คำถามเพื่อการเชื่อมโยง (Connect)

1. นักเรียนเคยมีประสบการณ์วิกฤตเกิดขึ้นกับตนเองบ้างหรือไม่อย่างไร
2. เหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อตนหรือสังคมอย่างไร

คำถามเพื่อการประยุกต์ใช้ (Apply)

1. นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร
2. นักเรียนคิดว่ามีหลักการใด หรือแนวทางใดที่จะช่วยให้สถานการณ์นี้ดีขึ้น

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิด โดยใช้กระบวนการ GPAS

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดโดยใช้กระบวนการ GPAS เป็นรูปแบบของการพัฒนาการคิดให้กับผู้เรียน โดยมีกรอบพัฒนาการคิดหรือโครงสร้างทักษะกระบวนการคิด 4 ประการ ได้แก่

1) การรวบรวมข้อมูลและการเลือกข้อมูล (Gathering) เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถกำหนดประเด็นในการรวบรวมข้อมูล กำหนดเป้าหมาย สังเกตด้วยประสาทสัมผัส รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต เลือกข้อมูลมาใช้ บันทึกข้อมูล ดึงข้อมูลเดิมมาใช้ และย่อความ

2) การจัดกระทำข้อมูล (Processing) เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่มและจัดลำดับ สรุปเชื่อมโยง ไตร่ตรองด้วยเหตุผล วิเคราะห์ร่วมกันตรวจสอบตนเองและกลุ่ม

3) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประเมินทางเลือก เลือกทางเลือก ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ขยายความรู้ให้รู้จริงมากขึ้น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การตัดสินใจ การนำความรู้ไปปรับใช้ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และการคิดสร้างสรรค์

4) การกำกับตนเองหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-regulating) เป็นการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีการตรวจสอบและควบคุมการคิด การสร้างค่านิยมการคิด การสร้างนิสัยการคิด

โครงสร้างทักษะกระบวนการคิดทั้ง 4 ประการ (GPAS) เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองและคิดเป็น

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายแนวทางในการจัดสวนถาด และปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอนได้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบและจัดสวนถาดร่วมกับผู้อื่นได้

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับผู้อื่น

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

- ง 1.1 ป.6/1 อภิปรายแนวทางในการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน
- ง 1.1 ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานและทักษะการทำงานร่วมกัน
- ง 1.1 ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัว และผู้อื่น

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) การรวบรวมข้อมูลและการเลือกข้อมูล (Gathering)

1.1) ครูทบทวนเรื่อง การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้านของนักเรียน โดยใช้คำถามเพื่อรวบรวมและเลือกข้อมูล ได้แก่

- 1) แต่ละบ้านจัดสวนเพื่ออะไร (Goal Setting)
- 2) สวนของแต่ละบ้านมีองค์ประกอบอะไรบ้าง (Observing)
- 3) การจัดสวนของแต่ละบ้านมีลักษณะอย่างไร (Collecting)
- 4) การจัดสวนในลักษณะใดที่ชอบ
- 5) บริเวณบ้านมีพื้นที่ไม่มากพอ จะมีวิธีจัดสวนได้อย่างไร

อย่างไร

1.2) ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเรื่อง การจัดสวนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น วิกิพีส์ อินเทอร์เน็ต หนังสือรูปภาพ เป็นต้น

2) การจัดกระทำข้อมูล (Processing)

2.1) ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน แต่ละกลุ่มนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาร่วมกันออกแบบการจัดสวนตาม โดยเลือกชนิดของสวนตามวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ และกำหนดขั้นตอนการจัดสวนตาม

2.2) ให้แต่ละกลุ่มร่างแบบของสวนตามจินตนาการของกลุ่มลงในกระดาษที่แจกให้

2.3) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอแผนงานและแบบร่างสวนตามานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นๆ ให้ข้อเสนอแนะ

2.4) ให้แต่ละกลุ่มปรับปรุงการออกแบบสวนตามข้อเสนอแนะ

3) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

3.1) ครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดสวนตามที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำไปจัดสวนตามที่ออกแบบไว้

3.2) นักเรียนปรับประยุกต์ใช้ร่างแบบของสวนตามวัสดุอุปกรณ์ที่ครูกำหนดให้ และลงมือปฏิบัติงาน

3.3) นักเรียนบันทึกขั้นตอนการจัดสวนตาม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการจัดสวนตาม

3.4) ตัวแทนนักเรียนนำเสนอสวณภาคหน้าชั้นเรียน โดยให้
กลุ่มอื่นๆ วิจารณ์ ชักถาม และให้ข้อเสนอแนะ

4) การกำกับตนเองหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-regulating)

4.1) นักเรียนประเมินผลงานตนเปรียบเทียบกับเกณฑ์
คุณภาพ

4.2) นักเรียนบันทึกข้อสังเกต ความรู้ เทคนิค และความ
ภาคภูมิใจที่ได้รับจากการจัดสวณภาค

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

1) แหล่งเรียนรู้ เช่น วิตทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือ รูปภาพ
เป็นต้น

2) อุปกรณ์ในการจัดสวณภาค

3) ต้นไม้ชนิดต่างๆ

4) กระดาษและอุปกรณ์การเขียน

4.3 การวัดและประเมินผล

1) ประเมินการจัดสวณภาค

2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

3) ประเมินจากบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 การเรียนรู้แบบ GPAS ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการรวบรวมและการเลือกข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การประยุกต์ใช้ ความรู้ และการกำกับตนเอง

5.2 การเรียนรู้แบบ GPAS ส่งเสริมผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเองจากการคิดได้ คิดเป็น ลงมือปฏิบัติงาน และสรุปเป็นข้อความรู้

5.3 ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิดและการกระทำ เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนมีแนวคิด แนวทางในการทำงาน และปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะการจัดการในการทำงานร่วมกัน

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

แหล่งที่มาของข้อมูล

นางสาวณัฐทิวา พันจันทิก

โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

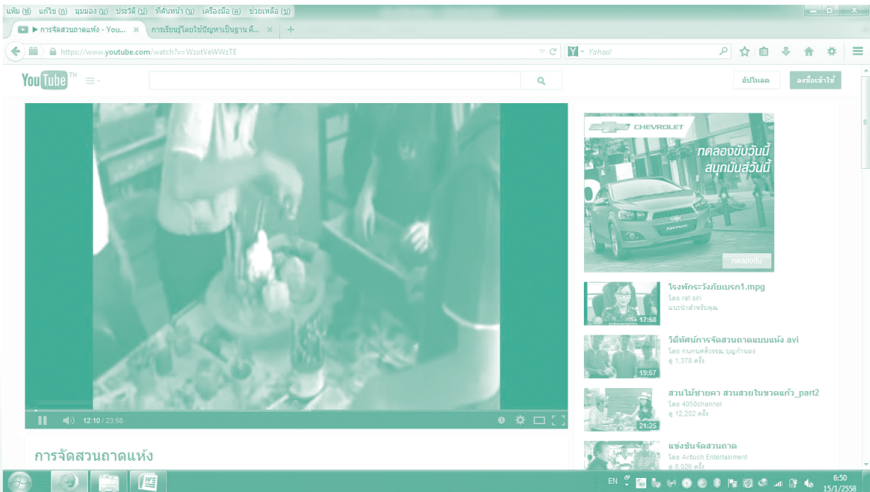
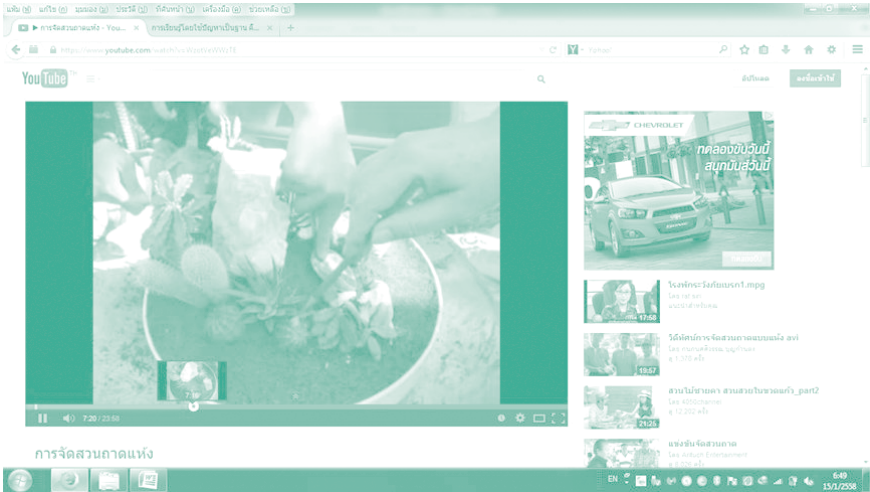
ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ภาคผนวก

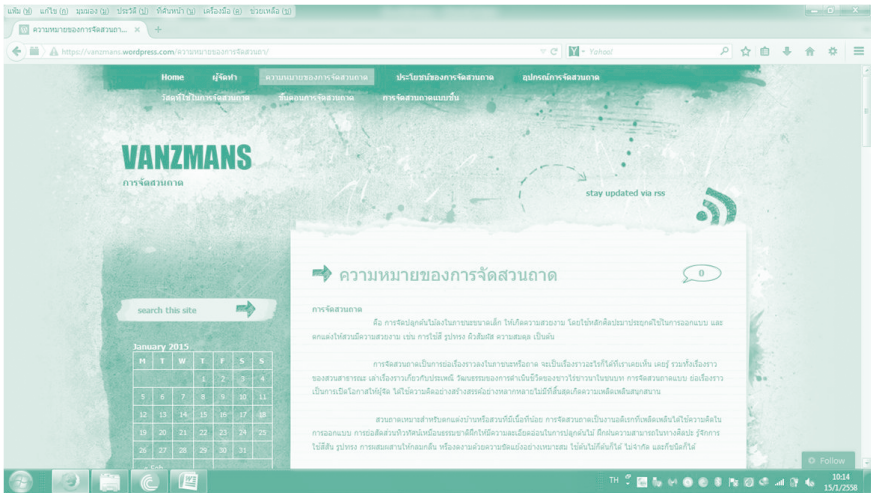
- ❖ ตัวอย่าง วิดีทัศน์ เรื่อง การจัดสวนถาด
- ❖ ตัวอย่างเว็บไซต์การจัดสวนถาด
- ❖ แบบประเมินการจัดสวนถาด
- ❖ แบบประเมินพฤติกรรมการทำงาน

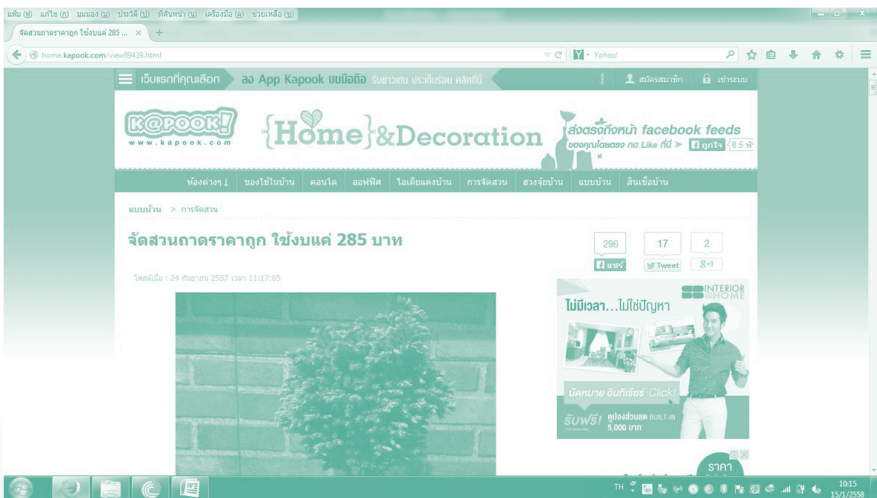
ตัวอย่าง วีดิทัศน์ เรื่อง การจัดสวนถาด

ตัวอย่าง เว็บไซต์การจัดการสวนถาด

ที่มา : <https://vanzmans.wordpress.com>

ที่มา : <http://home.kapook.com/view99439.html>

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนประเมินพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมการทำงาน							
	การแสดงความคิดเห็น	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่	การให้ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	ความสามัคคีในหมู่คณะ	การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
รวม								

<p style="text-align: center;">เกณฑ์การประเมิน</p> <p>3 คะแนน หมายถึง ดี</p> <p>2 คะแนน หมายถึง พอใช้</p> <p>1 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง</p>	<p>ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน</p> <p style="text-align: center;">(.....)</p> <p>วันที่.....</p>
--	--

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Jigsaw)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบหนึ่ง มีวิธีการหลัก ได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล เพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะซึ่งใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning) มีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกัน ช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยตนเอง ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระ และวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัลเป็นประการสำคัญ

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายของเทคนิค Jigsaw เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาที่กำหนด สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนดโดยกลุ่มให้ไปศึกษาเนื้อหาคนละตอนที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะไปทำงานร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาที่เหมือนกัน หลังจากที่ทุกคนศึกษาเนื้อหานั้นจนเข้าใจแล้ว

จึงกลับเข้ากลุ่มเดิมแล้วเล่าเรื่องที่ตนศึกษาให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มฟัง โดยเรียงตามลำดับเรื่องราว เสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มคนใดคนหนึ่งสรุปเนื้อหาของสมาชิกทุกคนเข้าด้วยกัน ครูผู้สอนอาจเตรียมข้อสอบเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ทดสอบความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในช่วงสุดท้ายของการเรียน

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ และเสนอแนวทางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานการเรียนรู้ ว 2.2 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

- ว 2.2 ม.3/1 วิเคราะห์สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม
ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น และเสนอแนวทาง
ในการแก้ไขปัญหา
- ว 2.2 ม.3/4 วิเคราะห์และอธิบายการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ว 2.2 ม.3/5 อภิปรายปัญหาสิ่งแวดล้อมและเสนอแนะ
แนวทางการแก้ปัญหา
- ว 2.2 ม.3/6 อภิปรายและมีส่วนร่วมในการดูแลและ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1) ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับปัญหาสังคม
ของเมืองและชนบทในปัจจุบันมีอะไรบ้าง จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิด
ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาเศรษฐกิจ
ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.2) ครูและนักเรียนร่วมกันเลือกประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ
และนักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ ในที่นี้นักเรียนสนใจปัญหาขยะมูลฝอย
ในชุมชน

1.3) ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่ามีแนวทางใด
สามารถแก้ไขปัญหายยะมูลฝอย นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
เสนอแนวทางต่างๆ หลากหลายแนวทาง

2) ชั้นกลุ่มบ้าน

2.1) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
โดยแต่ละกลุ่มจัดคละนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน กลุ่มที่
แบ่งจะเรียกว่ากลุ่มบ้าน (Home Group) โดยกำหนดหมายเลขให้แก่สมาชิก
ในกลุ่ม คือ หมายเลข 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8

2.2) ครูกำหนดฐานการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้นักเรียน
แต่ละกลุ่มบ้านศึกษา ดังนี้

- (1) ฐานการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปุ๋ยหมัก
- (2) ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 3R ตามวิถีมรรค
- (3) ฐานการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ธนาคารขยะ
- (4) ฐานการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานทางเลือก
- (5) ฐานการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วิถีไร้ขยะ
- (6) ฐานการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เห็นดขยะ
- (7) ฐานการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ป่าไร้ขยะ
- (8) ฐานการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การบำบัดน้ำเสีย

2.3) นักเรียนกลุ่มบ้านของแต่ละกลุ่มร่วมกันกำหนดงาน
ให้สมาชิกกลุ่มไปศึกษาฐานการเรียนรู้ โดยมอบหมายงาน ดังนี้

(1) สมาชิกหมายเลข 1 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง ปู่หมัก

(2) สมาชิกหมายเลข 2 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง 3R ตามวิถีมรรค

(3) สมาชิกหมายเลข 3 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง ธนาคารขยะ

(4) สมาชิกหมายเลข 4 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง พลังงานทางเลือก

(5) สมาชิกหมายเลข 5 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 5
เรื่อง วิถีไร่ขยะ

(6) สมาชิกหมายเลข 6 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง เห็นขยะ

(7) สมาชิกหมายเลข 7 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 7
เรื่อง ป่าไร่ขยะ

(8) สมาชิกหมายเลข 8 ศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 8
เรื่อง การบำบัดน้ำเสีย

3) ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3.1) สมาชิกกลุ่มบ้านที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาใบความรู้แต่ละเรื่องแยกไปเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) โดยมีการจัดการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

(1) สมาชิกหมายเลข 1 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปุ๋ยหมัก

(2) สมาชิกหมายเลข 2 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 3R ตามวิถีมรรค

(3) สมาชิกหมายเลข 3 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ธนาคารขยะ

(4) สมาชิกหมายเลข 4 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานทางเลือก

(5) สมาชิกหมายเลข 5 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วิถีไร้ขยะ

(6) สมาชิกหมายเลข 6 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เห็นขยะ

(7) สมาชิกหมายเลข 7 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ป่าไร้ขยะ

(8) สมาชิกหมายเลข 8 ของกลุ่มบ้านทุกกลุ่มรวมกัน เพื่อศึกษาฐานการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การบำบัดน้ำเสีย

3.2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกำหนดหน้าที่ภายในกลุ่ม ได้แก่ ประธานกลุ่ม ผู้จัดบันทึก หรือผู้สรุป เป็นต้น

3.3) สมาชิกกลุ่มบ้านที่อยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษา ฐานการเรียนรู้ต่างๆ ตามที่กำหนดและปฏิบัติใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การศึกษา ฐานการเรียนรู้

4) ชั้นกลักรุ่นบ้าน

4.1) สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันวางแผนนำความรู้ ที่ได้ศึกษาจากฐานการเรียนรู้ไปถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มบ้านของตน

4.2) สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิม คือ กลุ่มบ้านของตน อธิบายความรู้ที่ตนเองได้ไปศึกษาฐานการเรียนรู้ตามที่ได้รับ มอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มบ้านของตนฟัง

4.3) สมาชิกในกลุ่มบ้านผลัดกันอธิบายเนื้อหาสาระจนครบ ทุกคน จากนั้นสมาชิกในกลุ่มบ้านร่วมกันอภิปราย ชักถามจนเข้าใจในหัวข้อ ทั้ง 8 เรื่อง

4.4) สมาชิกในกลุ่มบ้านแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติใบกิจกรรม ที่ 2 เรื่อง สรุปฐานการเรียนรู้

5) ชั้นสรุป

5.1) สมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาสรุปเนื้อหา เรื่อง การจัดการขยะตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง ให้สมาชิกในห้องเรียนฟัง

5.2) ครูสรุปสาระสำคัญของเรื่อง การจัดการขยะตามวิถี เศรษฐกิจพอเพียง และปรับมโนคติเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลักษณะฐานการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

1) ฐานการเรียนรู้ 8 ฐาน ได้แก่ ฐานปุ๋ยหมัก ฐาน 3R ตามวิถีมรรค ฐานธนาคารขยะ ฐานพลังงานทางเลือก ฐานวิถีไร่ขยะ ฐานเห็นขยะ ฐานป่าไร่ขยะ และฐานการบำบัดน้ำเสีย

2) ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การศึกษาฐานการเรียนรู้

3) ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง สรุปฐานการเรียนรู้

4.3 การวัดและประเมินผล

1) บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน

2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนเรียนรู้อย่างร่วมมือตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ คิดและแสดงออกอย่างอิสระ ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตร

5.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว จากง่ายสู่ยาก จากรูปธรรมสู่นามธรรม โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นสื่อและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.3 ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพจริง และสืบค้นความรู้ด้วยตนเอง

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะและการปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนตระหนักและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

แหล่งที่มาของข้อมูล

คณะครู

โรงเรียนแตลศิริวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 33

ภาคผนวก

- ❖ ฐานการเรียนรู้
- ❖ ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การศึกษาฐานการเรียนรู้
- ❖ ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง สรุปฐานการเรียนรู้
- ❖ แบบประเมินพฤติกรรมการทำงาน

ฐานการเรียนรู้

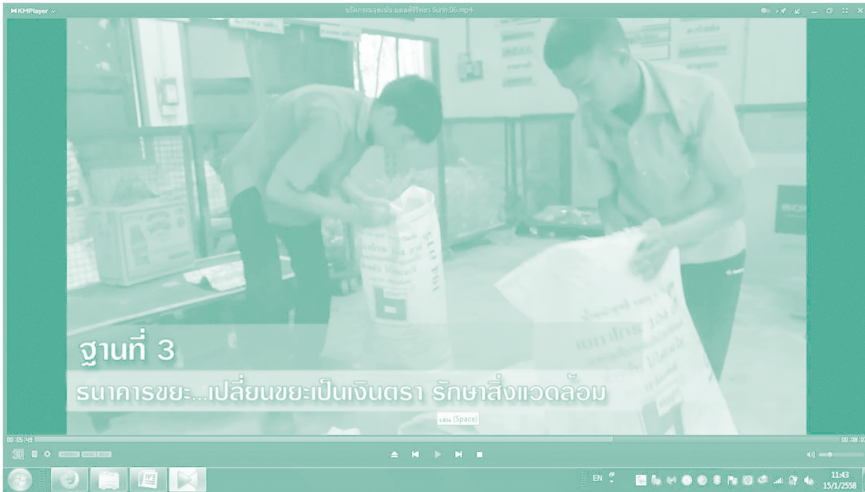
ฐานการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปุ๋ยหมัก

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 3R ตามวิถีมรรค

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ธนาคารชยะ

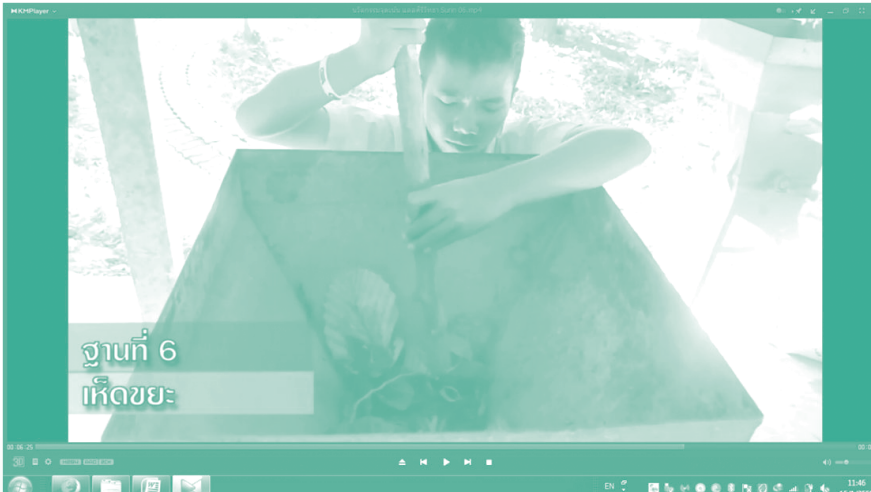
ฐานการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานทางเลือก

ฐานการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วิถีไร่ชยะ

ฐานการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เทคโนโลยีชยะ

ฐานการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ป่าไร่ขยะ

ฐานการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การบำบัดน้ำเสีย

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง การศึกษาฐานการเรียนรู้

ฐานการเรียนรู้ที่..... เรื่อง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาฐานการเรียนรู้ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผลของฐานการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

2. จุดประสงค์ของฐานการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

3. ส่วนประกอบของฐานการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

4. กิจกรรมในฐานการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

5. ประโยชน์ของฐานการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง สรุปฐานการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการศึกษาฐานการเรียนรู้แต่ละฐาน
โดยสังเขป

1. ฐานการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปุ๋ยหมัก

2. ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง 3R ตามวิถีมรรค

3. ฐานการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ธนาคารชยะ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ฐานการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พลังงานทางเลือก

.....

.....

.....

.....

.....

5. ฐานการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วิถีไร่ชยะ

.....

.....

.....

.....

.....

6. ฐานการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เห็นขยะ

.....

.....

.....

.....

.....

7. ฐานการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ป่าไร่ขยะ

.....

.....

.....

.....

.....

8. ฐานการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การบำบัดน้ำเสีย

.....

.....

.....

.....

.....

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ K-W-L (Know-Want-Learned)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ K-W-L (Know-Want-Learned) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะการคิดโดยรู้ตัวว่าตนคิดอะไร มีวิธีคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิด ตลอดจนปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดของตนได้ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักในกระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผนตั้งจุดมุ่งหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตน มีการจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนสำคัญ ดังต่อไปนี้

1.1 ชั้น K (What you know)

เป็นขั้นของการเตรียมความรู้พื้นฐานก่อนการอ่าน เช่น ถ้าจะให้เรียนรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผู้สอนอาจทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติรอบตัว แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันก็จะให้มีการบันทึกความคิดเห็นที่เกิดจากการระดมสมอง ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันบันทึกบนกระดานดำ ในรูปของแผนที่ความคิด (Mind Mapping) หรือแผนผังใยแมงมุม (Web Diagram) ให้ชัดเจน ซึ่งจะประกอบด้วยความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย ตามลำดับ โดยผู้สอนช่วยจัดข้อความที่เป็นความคิดให้ถูกต้องก่อนที่จะให้ผู้เรียนคัดลอกแผนที่ความคิด หรือแผนผังนั้นลงในแผ่นกระดาษ แต่ถ้าผู้เรียนคุ้นเคยกับการเขียนแผนผังความคิดแล้ว ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนแต่ละคนเขียนสิ่งที่ตนรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้สอนจะให้ผู้เรียนเรียนรู้เป็นแผนผังความคิดด้วยตนเอง

1.2 ชั้น W (What you want to know)

การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน

หลังจากที่ผู้สอนกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนในชั้น K แล้ว ผู้สอนจะนำผู้เรียนไปสู่ขั้นการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้โดยการอ่าน ซึ่งผู้สอนจะใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียน เช่น

- 1) นักเรียนต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมอีกบ้างในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
- 2) ถ้าพวกเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะเกิดผลอย่างไร
- 3) นักเรียนจะมีวิธีการแนะนำให้เพื่อนๆ หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตนอย่างไรเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4) ถ้านักเรียนมีโอกาสดูคุยกับท่านนายกรัฐมนตรี นักเรียนต้องการจะถามอะไรบ้าง เกี่ยวกับเรื่องนี้ เป็นต้น

ผู้เรียนเขียนคำถาม

ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนคำถามที่ตนมีลงในกระดาษให้มากที่สุด

ผู้เรียนหาคำตอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านข้อความที่ผู้สอนเตรียมไว้ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามหาคำตอบในสิ่งที่ตนตั้งคำถามไว้แล้วนั้น ในขั้นนี้ผู้สอนอาจดัดแปลงจากการอ่าน เป็นการใช้อธิบายหรือดูวิดีโอทัศน์ก็ได้ และจะเป็นการเน้นทักษะการฟังแทนการอ่าน

1.3 ชั้น L (What you have learned)

หลังจากที่ผู้เรียนอ่านข้อความแล้ว ให้ผู้เรียนเขียนคำตอบที่ได้ลงในกระดาษเปล่า รวมทั้งเขียนข้อมูลอื่นๆ ที่ศึกษาเพิ่มเติมได้แต่ไม่ได้ตั้งคำถามไว้

การบันทึกข้อมูลตามกิจกรรมในชั้น K W และ L นั้น ผู้สอนควรให้ผู้เรียนบันทึกโดยใช้ตาราง 3 ช่อง ดังตัวอย่างข้างล่าง

K	W	L
(ผู้เรียนเรียนรู้อะไรบ้าง)	(ผู้เรียนต้องการรู้อะไรบ้าง)	(ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร)

1.4 ชั้นการเขียนสรุปและนำเสนอ

กิจกรรมในขั้นนี้เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมในขั้นตอนหลัก K-W-L หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้และเขียนข้อมูลความรู้ที่ได้ในชั้น W และ L แล้ว ให้นำข้อมูลที่ได้มาปรับแผนผังความคิดเดิมที่ผู้เรียนเขียนไว้ในชั้น K ซึ่งอาจจะมีการตัดทอนเพิ่มเติม หรือจัดระบบข้อมูลใหม่ เพื่อให้แผนผังความคิดมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หรืออาจมีกิจกรรมอื่นที่ผู้สอนเห็นว่าเป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น มีการอภิปรายถึงเหตุและผลกระทบในเรื่องสิ่งแวดล้อม หรือให้ผู้เรียนนำเสนอแผนผังความคิด เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

- 2.1 ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจวิธีการเลือกอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย
- 2.2 ผู้เรียนสามารถเลือกซื้อและเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย
- 2.3 ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ดีในการรับประทานอาหารในชีวิตประจำวันได้

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

- 3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 3.2 สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค
มาตรฐานการเรียนรู้ พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ
ตัวชี้วัด
พ 4.1 ป.3/2 จำแนกอาหารหลัก 5 หมู่
พ 4.1 ป.3/3 เลือกกินอาหารที่หลากหลายครบ 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสม

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ชั้น K (What you know) เตรียมความรู้พื้นฐานก่อนเรียน

1.1) ครูนำรูปภาพเกี่ยวกับอาหารชนิดต่างๆ มาให้นักเรียนดูแล้วสนทนาโดยใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความสนใจอยากเรียนรู้ นักเรียนตอบคำถามครูเรื่องการเลือกรับประทานอาหาร เช่น ใครชอบรับประทานอะไร ไม่ชอบรับประทานอะไร เพราะเหตุใด

1.2) ครูใช้แผนผังความคิดเพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียนตามกรอบเนื้อหา ดังนี้ อาหารหลัก 5 หมู่ อาหารปลอดภัย การเลือกซื้ออาหาร การเลือกรับประทานอาหาร และพฤติกรรมที่ดีในการรับประทานอาหาร

1.3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลเรื่องที่นักเรียนมีความรู้

2) ชั้น W (What you want to know) การตั้งจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

2.1) ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2) ครูติดบัตรคำไว้บนกระดานหรือผนังห้องเป็นบัตรคำเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

(1) ชื่อสารอาหาร เช่น โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เป็นต้น

(2) ชื่ออาหาร ผัก ผลไม้ ที่มีในอาหารหลัก 5 หมู่ เช่น วิตามินบี วิตามินอี

(3) ชื่ออาหารที่รับประทาน เช่น ก๋วยเตี๋ยว ข้าวราดแกง
ผัดไทย เป็นต้น

(4) อาหารที่ปลอดภัยและอาหารที่ไม่ปลอดภัย

(5) พฤติกรรมในการรับประทานอาหาร

(6) วิธีการเลือกซื้ออาหารสด อาหารแห้ง และอาหาร
แปรรูป

2.3) ครูติดตามภูมิสิ่งที่เรียนรู้แล้วและยังไม่เรียนรู้ (ต้องการ
เรียนรู้) ไว้บนกระดาน

อาหารหลัก 5 หมู่	
นักเรียนรู้อะไรบ้างแล้ว (know)	นักเรียนต้องการรู้อะไร (want to know)

2.4) ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเลือกหยิบบัตรคำ
ที่รู้จักบนกระดาน พร้อมทั้งอธิบายความหมายหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ
คำนั้นๆ

2.5) นักเรียนที่อธิบายความหมายได้จะนำบัตรคำนั้นติดไว้
ในช่องรู้อ (know) แต่ถ้าอธิบายไม่ได้ ไม่ถูกต้อง หรือไม่ชัดเจน จะซักถาม
นักเรียนในห้องว่ารู้จักและอธิบายความหมายได้หรือไม่ ถ้าไม่สามารถอธิบายได้
จะนำไปใส่ในช่องที่นักเรียนต้องการรู้ (want to know)

2.6) นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันออกมาเลือกบัตรคำบนกระดาน จนเหลือครบทุกบัตร ส่วนบัตรคำที่เหลือบนกระดานจะเป็นบัตรคำที่นักเรียน ยังไม่รู้จัก

2.7) นักเรียนและครูช่วยกันสรุปเนื้อหาที่นักเรียนรู้จัก จากตาราง แล้วช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับบัตรคำที่ยัง “ไม่รู้”

3) **ขั้น L (What you have learned)** คำตอบของนักเรียน ที่ได้จากการศึกษา

3.1) ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มตามจำนวนบัตรคำที่มีใน ตารางที่ต้องการรู้ และมอบหมายให้นักเรียนไปหาความรู้

3.2) นักเรียนไปศึกษาความรู้ตามบัตรคำจากห้องสมุด หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

3.3) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า หน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อสงสัย

3.4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารหลัก 5 หมู่ การเลือกรับประทานอาหาร และพฤติกรรมที่ดีในการรับประทานอาหาร

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

1) บัตรคำอาหารหลัก 5 หมู่ การเลือกรับประทานอาหาร และ พฤติกรรมที่ดีในการรับประทานอาหาร

2) ตาราง K-W-L

3) ห้องสมุด หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินผลงาน
- 2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 วิธีการสอนแบบ K-W-L เป็นวิธีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของการเรียนรู้ โดยเลือกสิ่งที่รู้แล้วและยังไม่รู้ทำให้ประหยัดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.2 ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนสรุป และนำเสนอด้วยตนเอง

5.3 ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ และรักความสนใจ

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 ความรู้ : ผู้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการเลือกอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย

6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนสามารถคิด ตัดสินใจเลือกซื้อและเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย

6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ดีในการรับประทานอาหารในชีวิตประจำวัน

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. คณะครู

โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม

(วิไลราษฎร์อุปถัมภ์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพิบูลย์โลก เขต 1

2. นางสาวทองใบ เมธसार

โรงเรียนบ้านหนองกระดี่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกม (Game)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ เกิดประสบการณ์ตรง และเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

- 2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและหน้าที่ทางสังคม
- 2.2 เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่และเคารพกฎกติกาของสังคม
- 2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตอาสาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
ในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของ
การเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย
ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.2/1 อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

ส 2.1 ม.2/2 เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ
บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดี
ตามวิถีประชาธิปไตย

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนร้องเพลงบ้านเรือนเคียงกันและแสดงท่าทางประกอบ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเรียน ชักถามรายละเอียดของเพลง เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ความสำคัญของชุมชน

2) ขั้นสอน

2.1) ครูนำเสนอเกมสร้างชุมชนด้วยสองมือ ชี้แจงวิธีการเล่น และกติกาในการเล่น

2.2) ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7 คน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมเกมสร้างชุมชนด้วยสองมือ แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม

2.3) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาการเล่นเกมสร้างชุมชนด้วยสองมือจากคู่มือเกม ครูอธิบายวิธีการเล่นเกมสร้างชุมชนด้วยสองมือเพิ่มเติม เช่น การกำหนดบทบาทของคนในกลุ่ม เจือใจของกิจกรรม และแนะนำผู้ช่วยครูที่จะแสดงบทบาทสมมติเป็นนายธนาคาร

2.4) นักเรียนเล่นเกมสร้างชุมชนด้วยสองมือในเวลา 30 นาที
ดังนี้

(1) ระบุอุปกรณ์การสร้างชุมชน ได้แก่ กระดาษปฐพี สีชอล์ก สัญลักษณ์บ้าน สัญลักษณ์สถานที่สำคัญ กระดาษกาว แบบบันทึก รายการฝากทรัพย์สิน ฤๅพลาสติก ปากกาเคมี กาวลาเท็กซ์

(2) แบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่ม เป็นผู้ใหญ่บ้าน 1 คน สถาปนิก 2 คน พ่อค้าคนกลาง 1 คน และคนที่เหลือเป็นลูกบ้าน

(3) ครูกำหนดเงื่อนไขการเป็นผู้ชนะ จะต้องมีการครบ 50 หลัง ต้องมีสถานที่สำคัญ ได้แก่ โรงพยาบาล ตลาด วัด โรงเรียน เทศบาล ธนาคาร หมู่บ้าน ไปรษณีย์ สถานีตำรวจ ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า หรืออื่นๆ

(4) แต่ละหมู่บ้านหาสถานที่ให้ครบตามเงื่อนไข โดยนำทรัพย์สินของหมู่บ้านไปแลกสถานที่ต่างๆ จากธนาคาร เช่น ทุกหมู่บ้านได้บ้านเอื้ออาทรกลุ่มละ 5 หลัง ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้มีสิทธิ์ติดต่อนายธนาคารได้เพียงคนเดียว ได้แก่ ถ้าต้องการบ้าน 1 หลัง จะต้องคัดลายมือมาแลก ถ้าต้องการร้านสะดวกซื้อจะต้องท่อน้ำอาชยาน ถ้าต้องการห้างสรรพสินค้าจะต้องร้องเพลงประกอบท่าทาง ถ้าต้องการตอรองกับธนาคารต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ตอรอง โดยนายธนาคารจะสร้างเงื่อนไขเพื่อให้สถานที่อื่นๆ ในลักษณะต่างๆ เช่น ท้องสุตรคุณ ฟ้อนรำ ท้องศัพท์ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

(5) เมื่อนักเรียนได้สถานที่ครบตามเกณฑ์แล้วต้องวาดภาพออกแบบชุมชนของตนเอง และตั้งชื่อหมู่บ้าน

(6) นักเรียนติดภาพชุมชน และนำเสนอผลงานเป็นรายกลุ่ม

3) ขั้นสรุป

3.1) นักเรียนสรุปความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในฐานะคนในชุมชน สะท้อนพฤติกรรมของคนในชุมชนที่ปรากฏในการเล่นเกม เช่น การวางแผนเพื่อให้ได้บ้านและสถานที่ต่างๆ การต่อรองกับธนาคาร จิตอาสา การเอารัดเอาเปรียบกัน การไม่เข้าคิว การขโมยบ้าน เป็นต้น

3.2) นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่นเกมสร้างชุมชน ด้วยสองมือว่าสอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมมากน้อยเพียงใด และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) เกมสร้างชุมชนด้วยสองมือ
- 2) อุปกรณ์การสร้างชุมชน ได้แก่ กระดาษปรีฟ สีชอล์ก สัญลักษณ์บ้าน สัญลักษณ์สถานที่สำคัญ กระดาษกาว แบบบันทึกรายการฝากทรัพย์สิน ถุงพลาสติก ปากกาเคมี กาวลาเท็กซ์
- 3) บัตรภาพบ้าน
- 4) บัตรภาพสถานที่สำคัญ ได้แก่ โรงพยาบาล ตลาด วัด โรงเรียน เทศบาล ธนาคาร หมู่บ้าน ไปรษณีย์ สถานีตำรวจ ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) การเล่นเกม
- 2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

- 5.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ผู้เรียนได้รับความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้จากการเล่น
- 5.2 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการเห็นประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง ทำให้ การเรียนรู้ที่มีความหมาย และคงทนในการเรียนรู้
- 5.3 ผู้เรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และการเคารพ กฎกติกา

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

- 6.1 ความรู้ : ผู้เรียนเรียนรู้จากการเล่นและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้
- 6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และเคารพกฎกติกา
- 6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะ การสื่อสาร สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย

แหล่งที่มาของข้อมูล

นางสาวสาวิตรี วรพิทย์เบญจา โรงเรียนแจ้คอนวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาลำปาง เขต 3

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโมเดล ชิปปา (CIPPA MODEL)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้โมเดล ชิปปา (CIPPA MODEL) เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้เคลื่อนไหวทางกาย และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา ได้แก่

- 1) แนวคิดการสร้างสรรค้ความรู้
- 2) แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้
- 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ
- 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบโมเดล ชิปปา (CIPPA MODEL) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่างๆ

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ควรให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญประกอบด้วยมโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์ย่อยของความรู้ทั้งหมด แล้วนำมาเรียบเรียงให้ได้สาระสำคัญครบถ้วน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อย้ำหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตาม

ข้อมูลที่ได้ ชั้นนี้จะเป็นชั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย ในชั้นนี้ ผู้เรียนสามารถแสดงผลงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เรียงความ วาดภาพ ฯลฯ และอาจจัดให้มีการประเมินผลงานโดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้นๆ เป็นการให้โอกาสผู้เรียนใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

หลังจากประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ก็ได้เช่นกัน

ขั้นที่ 1 - 6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้

ขั้นที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

- 2.1 เพื่อให้ผู้เรียนบอกและจำแนกองค์ประกอบของศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย
- 2.2 เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
- 2.3 เพื่อให้ผู้เรียนภาคภูมิใจ เชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญ
ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น
มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.6/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติหรือความสำคัญ
ของศาสนาที่ตนนับถือ

ส 1.1 ป.6/3 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่าง
การดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก
ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่
กำหนด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตน
เป็นศาสนิกชนที่ดี และอํารงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ
ตัวชี้วัด

ส 1.2 ป.6/4 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น
ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม เป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย ดังนี้

1) สนทนา ซักถาม อธิบายเกี่ยวกับความหมายของศาสนาและศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย มีประเด็นในการสนทนาประกอบด้วย

1.1) ความหมายของศาสนา

1.2) ศาสนาในประเทศไทย ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์

1.3) การปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่นักเรียนนับถือ

2) นักเรียนสรุปข้อมูลจากการศึกษาและสนทนาในห้องเรียน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่จากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่างๆ โดยดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน โดยมอบหมายให้ไปศึกษาข้อมูล ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่อง ศาสนาพุทธ

กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่อง ศาสนาคริสต์

กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่อง ศาสนาอิสลาม

กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่อง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

กลุ่มที่ 5 ศึกษาเรื่อง ศาสนาซิกข์

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลศาสนาจากห้องสมุด หนังสือเรียน หรืออินเทอร์เน็ต

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เป็นการสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม ในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ดังนี้

1) นักเรียนในกลุ่มที่ 1 ที่ศึกษาเรื่อง ศาสนาพุทธ เรียบเรียงผล ที่ได้ศึกษาค้นคว้าจากขั้นที่ 2 เป็นรายบุคคล และทำความเข้าใจข้อมูล เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มของกลุ่มที่ 1

2) นักเรียนในกลุ่มที่ 2 - 3 ที่ศึกษาเรื่อง ศาสนาอื่นๆ ดำเนินการ ในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มที่ 1

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม เป็นการ ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตน แก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน ดังนี้

1) นักเรียนกลุ่มที่ 1 นำเสนอผลการศึกษาเรื่อง ศาสนาพุทธ ต่อที่ประชุมกลุ่มของตน โดยประธานกลุ่มจัดบันทึกและสรุปข้อมูล

2) นักเรียนในกลุ่มที่ 2 - 3 นำเสนอผลการศึกษาเรื่อง ศาสนาอื่นๆ ต่อกลุ่มของตน ลักษณะเดียวกันกับกลุ่มที่ 1

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ เป็นการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้มีระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ดังนี้

1) ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา และองค์ประกอบของศาสนา ดังนี้

ศาสนา	พระเจ้า	ศาสดา	คัมภีร์	ศาสนิกชน	ศาสนสถาน	พิธีกรรม
พุทธ						
คริสต์						
อิสลาม						
พราหมณ์-ฮินดู						
ซิกข์						

2) ตัวแทนนักเรียนกลุ่มที่ 1 - 5 เติมข้อมูลในตารางเกี่ยวกับองค์ประกอบของศาสนาให้สมบูรณ์

3) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลองค์ประกอบของศาสนา และศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับศาสนา เช่น เทวนิยม อเทวนิยม

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน เป็นการให้โอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ และส่งเสริมให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากนำเสนอผลการศึกษารื่อง ศาสนาในประเทศไทย

2) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการศึกษารื่อง ศาสนาในประเทศไทยตามลำดับ รายละเอียดในการนำเสนอครอบคลุมองค์ประกอบของศาสนา และตอบคำถาม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นการฝึกฝนนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เน้นการให้โอกาสใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ ดังนี้

1) นักเรียนเข้ากลุ่มใหม่ตามศาสนาที่ตนนับถือหรือศาสนาที่สนใจ (ในกรณีที่มีนักเรียนที่นับถือศาสนาไม่ครบตามที่กำหนด)

2) นักเรียนจัดทำรายงานแนวการปฏิบัติตนในการเป็นศาสนิกชนที่ดี และการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือหรือศาสนาที่สนใจ

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้ เป็นการฝึกฝนนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เป็นการให้โอกาสใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ ดังนี้

- 1) แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด หนังสือ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
- 2) ตารางแสดงความสัมพันธ์

4.3 การวัดและประเมินผล

ประเมินผลการเรียนรู้

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำความเข้าใจ คติวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ และสรุปข้อความ ได้ด้วยตนเอง

5.2 ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดและ ประสบการณ์ระหว่างกัน

5.3 ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5.4 ผู้เรียนภาคภูมิใจ เชื่อมั่นในการทำงานของตนเองและผู้อื่น ดำรงชีวิตในสังคมที่มีความแตกต่างทางศาสนาได้อย่างมีความสุข

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในศาสนา และองค์ประกอบ ของศาสนาที่มีในประเทศไทย

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือได้

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนภาคภูมิใจ เชื่อมั่นในการทำงานของตนเอง และผู้อื่น ดำรงชีวิตในสังคมที่มีความแตกต่างทางศาสนาได้อย่างมีความสุข

แหล่งที่มาของข้อมูล

คณะครู

โรงเรียนบ้านม่วงงาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบเผชิญสถานการณ์

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้วิธีคิดและสามารถเผชิญสถานการณ์ และตัดสินใจได้ถูกต้อง โดยวิธีคิดเพื่อให้สามารถเผชิญสถานการณ์ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ แล้วประเมินค่าข่าวสาร หลักการ ความรู้ เลือกและตัดสินใจปฏิบัติและแก้ปัญหา ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ครอบครัว และสังคม (สมุน ออมรวีวัฒน์, 2545) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นสร้างศรัทธา

กิจกรรมในขั้นนี้มุ่งสร้างความสนใจและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น

2. ขั้นศึกษาสังคม (ฝึกทักษะรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ)

กิจกรรมในขั้นนี้จะเสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การฝึกนิสัยและทักษะในการแสวงหาความรู้ข่าวสาร

3. ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์ (ฝึกทักษะการประเมินค่า)

กิจกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นของการผจญปัญหา และสถานการณ์

4. ขั้นวิจารณ์ความคิด (ฝึกทักษะการเลือกและการตัดสินใจ)

กิจกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่เราให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ทางเลือกต่างๆ ก่อนตัดสินใจ ซึ่งมีความสำคัญมาก

5. ขั้นปรับพฤติกรรม (ฝึกการปฏิบัติ)

กิจกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการลงมือแก้ปัญหา และเผชิญสถานการณ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

6. ขั้นสรุปและการประเมินผล

กิจกรรมในขั้นนี้เป็นการนำสาระและกิจกรรมของบทเรียนนับแต่เริ่มต้นมาสรุป ย้ำ ซ้ำ ทวน ตรวจสอบ โดยวิธีที่ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อร่วมประเมินซึ่งกันและกัน การประเมินผู้เรียน และวัดผลการเรียนการสอน

(ที่มา ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนหนึ่งมาจาก <http://www.gotoknow.org/posts/298582>)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีคิดเพื่อให้สามารถเผชิญสถานการณ์ จึงเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตในยุคข่าวสารและใช้ข่าวสารเป็นพื้นฐานในการเลือกตัดสินใจ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิธีคิด เพื่อสามารถเผชิญสถานการณ์นี้ ถ้านำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาทางสังคม ก็จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการเผชิญทักษะ และสามารถคิดและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

- 2.1 เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางสังคมได้
- 2.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ และเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาทางสังคมได้
- 2.3 เพื่อให้ผู้เรียนเลือกวิธีการแก้ปัญหาทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

- 3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 3.2 สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้
และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัย
รักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่าน
ไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) **ขั้นนำ** (สร้างศรัทธา) เป็นการสร้างความสนใจและความเชื่อมั่น
ให้เกิดขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียนที่เหมาะสม เร้าใจให้เห็น
ความสำคัญของบทเรียน รวมทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์และคำถาม ดังนี้

ครูให้นักเรียนเล่นเกมอักษรปริศนา เพื่อให้นักเรียนแข่งขัน
จัดลำดับอักษรให้ถูกต้องตามตำแหน่งและตามความหมาย โดยครูตีแผนภูมิ
บัญชีไว้บนกระดาน จากนั้นแจกกระดาษให้นักเรียน เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มเล่น
ให้นักเรียนแต่ละคนรีบเขียนคำที่อ่านได้จากตัวอักษรบนแผนภูมิว่าเป็นตัวใดบ้าง
หรือเป็นข้อความใดบ้าง เมื่อหมดเวลาการแข่งขันคนใดสามารถเขียนคำจาก
ปริศนาได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

2) **ขั้นศึกษาสังคัม** (การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง
ความรู้และหลักการ) เป็นการนำเสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน
เพื่อนำไปสู่การฝึกนิสัยและทักษะการแสวงหาความรู้ ข่าวสาร ดังนี้

2.1) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม และกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

2.2) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หมู่บ้านผักกาด และตอบคำถามต่อไปนี้ ของวิชาว่าจะเป็นสิ่งใด เพราะอะไร การกระทำสิ่งใดในเรื่องหมู่บ้านผักกาดที่ไม่พอประมาณ หรือตัวละคร มีใครบ้าง เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

3) **ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์** (ฝึกทักษะการประเมินค่า) เป็นการนำข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่ได้มาจัดสรุปประเด็นของข่าวสารไว้อย่าง เป็นระเบียบ แล้วประเมินค่าว่าประเด็นไหนถูกต้อง ดีงาม เหมาะสม และเกิด ประโยชน์สูงสุดอย่างแท้จริง ดังนี้

3.1) นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ของหมู่บ้านผักกาด ทั้งปัญหาระดับบุคคล ปัญหาระดับชุมชน และปัญหาระดับ สังคม

3.2) ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

3.3) นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดสร้างทางเลือกในการ แก้ปัญหาของหมู่บ้านผักกาดเป็นแผนผังความคิด

4) **ขั้นวิจารณ์ความคิด** (ฝึกทักษะการเลือกและการตัดสินใจ) เป็นการให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ก่อนตัดสินใจ ดังนี้

4.1) นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหา ของหมู่บ้านผักกาด ข้อดี ข้อเสีย และความเป็นไปได้ของวิธีการนั้นๆ

4.2) นักเรียนเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาของหมู่บ้าน ผักกาด และเสนอแนวทางการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

5) **ขั้นปรับพฤติกรรม** (ฝึกการปฏิบัติ) เป็นการเผชิญปัญหาคือ การลงมือแก้ปัญหาและเผชิญสถานการณ์จนสำเร็จคล่องด้วยดี ดังนี้

5.1) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาหมู่บ้าน ผักกาดที่ละกลุ่ม โดยรายงานเป็นการแก้ปัญหาในระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับสังคม

5.2) ครูและนักเรียนร่วมกันซักถามและประเมินความเป็นไปได้ ของทางเลือกนั้นๆ

6) **ขั้นสรุปและการประเมินผล** เป็นขั้นการนำสาระและกิจกรรม ของบทเรียนทั้งหมดเพื่อสรุป ทบทวน ตรวจสอบและประเมิน โดยประเมินตนเอง เพื่อนประเมินซึ่งกันและกัน ดังนี้

6.1) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม และจัดทำเป็นแผนผังความคิด

6.2) นักเรียนประเมินสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเผชิญสถานการณ์

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) เกมอักษรปริศนา
- 2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หมู่บ้านผักกาด

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินผลงาน
- 2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกให้นำความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มาใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา

5.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้การเชื่อมโยงการคิดวิเคราะห์กับการกระทำเข้าด้วยกัน เพื่อวิเคราะห์และแก้ปัญหามีเหตุผล

5.3 ผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหา สามารถคิดและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการปฏิบัติตนเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีทักษะการคิด สามารถเลือก ตัดสินใจ และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนมีทักษะชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติบนพื้นฐานของความพอเพียง

แหล่งที่มาของข้อมูล

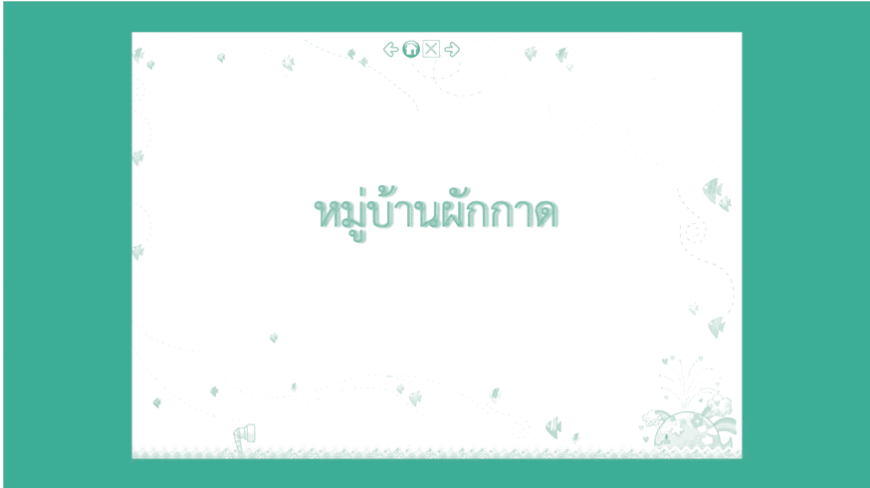
- นางบุญรัตน์ ละครชัย โรงเรียนวัดนาอู่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
- นายวิทยา นนทน์ภา โรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ภาคผนวก

❖ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หมู่บ้านผักกาด

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หมู่บ้านผักกาด

วันหนึ่งพ่อค้าใหญ่
สินค้าจากต่างแดน
ราคาแพงแพง
ทรูหราประทับใจ

ชายของใช้วิเศษแสน
ใช้พูดจาได้อยู่ไกล
รูปสีแสงทันสมัย
เด็กผู้ใหญ่ล้วนทักพา

สมเป็นของวิเศษ
อยากมีก็หามา
ทุกวันไม่หันห่าง
อืมว่าพูดจาดี

ทั่วทุกเขตแสวงหา
ซื้ออวดโอ่ผู้ได้ดี
คุยตามทางนาทวี
ละทิ้งการงานอื่นกิน

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทบาทสมมติ

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนและนำการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูล ในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และฝึกทักษะต่างๆ โดยมีลักษณะการจัดกิจกรรม ดังนี้

1.1 ผู้สอน/ผู้เรียนนำเสนอสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติ โดยกำหนดขึ้นให้มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ไม่มีบทให้ผู้สวมบทบาท จะต้องคิดแสดงเอง หรืออาจให้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหา ซึ่งจะกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้ และผู้สวมบทบาท แก้ปัญหา ตามความคิดของตน

1.2 ผู้สอน/ผู้เรียนเลือกผู้แสดงบทบาท ในการเลือกผู้แสดง ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนกับบทบาทที่จะแสดง แต่ในบางกรณีผู้สอนอาจเลือกผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพไม่ตรงกับบทบาทที่จะแสดงเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ในการแสดง แต่ผู้แสดงควรมีความเต็มใจที่จะแสดงเพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุด

1.3 ผู้สอนเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ผู้สอนควรแนะนำการชมว่า ควรสังเกตอะไร และควรบันทึกข้อมูลอย่างไร หรือผู้สอนอาจจัดทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

1.4 ผู้เรียนแสดงบทบาท ผู้ชมและผู้สอนสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก

1.5 ผู้เรียนและผู้สอนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนบอกข้อบกพร่องและวิธีแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและผู้อื่นได้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึก พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติ

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.2 สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัวเพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต
ตัวชี้วัด

พ 2.1 ป.4/1 อธิบายคุณลักษณะของความเป็นเพื่อน
และสมาชิกที่ดีของครอบครัว

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) **ขั้นเตรียมการใช้บทบาทสมมติ** แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1) ขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ ครูผู้สอนศึกษาและทำความเข้าใจเบื้องต้นว่าต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้อะไร และวิธีการใช้บทบาทสมมติในลักษณะใดที่มีความเหมาะสม

1.2) ขั้นสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติ เมื่อผู้สอนได้ศึกษาและเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เฉพาะของบทบาทสมมติ ครูต้องสร้างสถานการณ์หรือบทบาทสมมติให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยพิจารณาองค์ประกอบที่เป็นผู้เรียน เนื้อหา ปัญหา ความเป็นจริง ข้อโต้แย้ง ตลอดจนอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด ปฏิบัติ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2) ชั้นแสดงบทบาทสมมติ

2.1) การนำเข้าสู่สถานการณ์ ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์หรือบทบาทสมมติให้ผู้เรียนทราบ โดยที่นี้ใช้สถานการณ์ เรื่อง นิดหน่อย และให้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ ทั้งนี้ให้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนที่เสนอแนะไว้ท้ายสถานการณ์

3) ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการแสดงมาวิเคราะห์และอภิปราย ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องร่วมมือกันการอภิปรายควรแสดงเหตุผล และจำกัดขอบเขตเฉพาะการแสดงออกของผู้แสดงทางพฤติกรรมเท่านั้น ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตัวผู้แสดง

4) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป เมื่อได้วิเคราะห์และอภิปรายผลของการแสดงบทบาทสมมติแล้ว ครูผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้มีแนวคิดที่กว้างขวางขึ้น โดยให้ข้อคิดว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ นั้นจะเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงทั้งสิ้น จากนั้นผู้เรียนร่วมกันสรุปประเด็นให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการแสดงบทบาทสมมติที่กำหนดไว้

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) สถานการณ์ เรื่อง นิดหน่อย
- 2) วัสดุอุปกรณ์ในการแสดงบทบาทสมมติ

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมและเจตคติ
- 2) ประเมินพฤติกรรมการทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

- 5.1 ส่งเสริมทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
- 5.2 ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้เรียน เข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น
- 5.3 พัฒนาผู้เรียนให้มีความทักษะในการเผชิญสถานการณ์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

- 6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนรู้และเข้าใจข้อบกพร่องของตนเองและผู้อื่น สามารถหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องได้
- 6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ คิดตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. นางสาวกิตติมา พวงเพ็อง โรงเรียนวัดจุฬามณี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. นายชาติรี โคตะวัน โรงเรียนฝางพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21

ภาคผนวก

❖ สถานการณ์ เรื่อง นิดหน่อย

สถานการณ์ เรื่อง นิดหน่อย

สถานการณ์

นิดหน่อยมีความบกพร่องด้านการอ่าน ดูโทรทัศน์ดีทุกคืน มักง่วงนอนเวลาเรียน เพื่อนๆ ไม่ชอบเล่นด้วย ครูให้การบ้านนิดหน่อย จะไม่ทำและทำไม่ถูกต้อง บางครั้งก็ไม่ส่งการบ้าน ทำให้เพื่อนๆ ไม่ยอมให้ เข้าร่วมกลุ่มทำงานด้วย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1) การกำหนดตัวผู้แสดง การคัดเลือกผู้แสดงขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมายของการสอนและการแสดง สำหรับการเลือกตัวผู้แสดง ควรให้ผู้เรียนอาสาสมัครมาแสดงบทบาทด้วยความเต็มใจ

2) การจัดสถานที่ ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมมือกันจัดสถานที่ สำหรับการแสดงบทบาทสมมติ อาจเป็นห้องเรียน ลานกลางแจ้ง ห้องประชุม ที่สามารถจัดและดัดแปลงให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้

3) การกำหนดตัวผู้สังเกตการณ์ ครูกำหนดผู้เรียนกลุ่มหนึ่ง ให้เป็นผู้สังเกตการณ์ จะทำหน้าที่สังเกตและรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยกำหนด ประเด็นในการสังเกต เพื่อนำมาวิเคราะห์ อภิปราย และแก้ปัญหาร่วมกัน หลังจากการแสดงบทบาทสมมติสิ้นสุดแล้ว

4) การเตรียมพร้อมก่อนการแสดง วิธีเตรียมความพร้อมนั้น ครูผู้สอนต้องเป็นผู้ช่วยเหลือไม่ให้ผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการแสดง ควรชี้แจงให้ผู้แสดงทราบว่า การแสดงเหมือนกับการใช้ชีวิตปกติ พูดคุย และเล่นกันตามธรรมชาติเพียงแต่ต้องแสดงบทบาทต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น

5) การลงมือแสดง เมื่อผู้แสดงพร้อมแล้วสามารถเริ่มลงมือแสดงได้เลย เปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้ใช้ความสามารถของตนได้เต็มที่ ถ้าเกิดปัญหาขึ้นระหว่างการแสดงผู้สอนควรมีส่วนร่วมแก้ไขสถานการณ์ เพื่อให้การแสดงเป็นไปตามธรรมชาติ และราบรื่นต่อไป

6) การตัดบท ถ้าการแสดงของผู้เรียนยืดเยื้อและใช้เวลานานเกินความจำเป็น และผู้สอนเห็นว่าได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เพียงพอแล้ว สามารถยุติการแสดง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ อภิปราย และแก้ไขปัญหาต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือกัน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน (Positive Interdependence) โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน

2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน (Face-to-Face Interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และ การเรียนรู้ต่างๆ

3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (Social Skills) โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน

4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) ที่ใช้ในการทำงาน

5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (Individual Accountability)

ดังนั้นหากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่างๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้ว ยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนอ่านข้อมูลจากแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่งอย่างง่ายได้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนรวบรวมและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

มีความสอดคล้องและความเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้

กรณีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.2 สารที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐานการเรียนรู้ ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติ
ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด

ค 5.1 ป.3/1 รวบรวมและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง
และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่พบเห็นในชีวิต
ประจำวัน

ค 5.1 ป.3/2 อ่านข้อมูลจากแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่ง
อย่างง่าย

กรณีที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

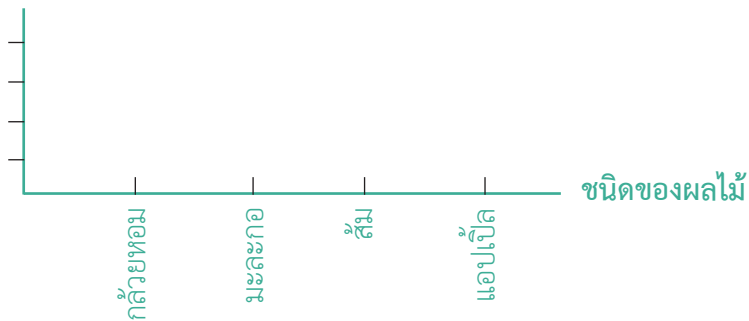
กรณีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1) ครูใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียนและแสดงภาพผลไม้ที่เกี่ยวข้อง
นักเรียนปรบมือให้เข้ากับจังหวะเพลง

2) ครูใช้คำถาม ใครชอบผลไม้ประเภทใดมากที่สุด ระหว่าง
กล้วยหอม แอปเปิ้ล มะละกอ ส้ม ให้นักเรียนขึ้น แล้วแจกภาพผลไม้ที่นักเรียนชอบ
มากที่สุด

- 3) ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามประเภทผลไม้
- 4) ครูอธิบายบทบาทของสมาชิก การทำงานกลุ่ม การมีส่วนร่วม
ในการทำงาน การให้ความสำคัญแก่เพื่อนทุกคน
- 5) ครูนำแผนภูมิดังภาพติดบนกระดาน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
ร่วมกันวางแผนวิธีการติดภาพผลไม้บนแผนภูมิ

จำนวน (ผล)

- 6) นักเรียนทุกกลุ่มนำภาพผลไม้มาติดบนแผนภูมิ ครูชื่นชม
ผลงานนักเรียน และร่วมกันประเมินการจัดแผนภูมิ
- 7) ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่องแผนภูมิแท่ง
- 8) นักเรียนทุกกลุ่มจัดแผนภูมิแท่ง โดยใช้ข้อมูลจากแผนภูมิ
รูปภาพผลไม้ลงในแผนภูมิที่ติดบนกระดาน และร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
- 9) ครูใช้คำถาม ถามนักเรียนจากข้อมูลในแผนภูมิแท่ง เช่น
นักเรียนชอบผลไม้แต่ละชนิดกี่คน ทั้งชั้นชอบผลไม้ชนิดใดมากที่สุด ผลไม้ที่ชอบ
ที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ครูชมเชยนักเรียน

- 10) ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผน เขียนอธิบายการอ่านแผนภูมิแท่ง
- 11) ครูส่งเสริมให้นักเรียนใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- 12) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอธิบายถึงประโยชน์ของแผนภูมิเพิ่มเติม
- 13) ครูมอบใบกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนตามข้อตกลงของกลุ่ม จัดทำแผนภูมิการนำเสนอผลการสำรวจ นักเรียนทุกคนในกลุ่มบันทึกเป็นแผนภูมิลงในใบกิจกรรมของตนเอง
- 14) นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลการสำรวจ
- 15) ครูประเมินผลงานรายกลุ่มและรายบุคคล

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) ภาพผลไม้
- 2) ใบกิจกรรมสำรวจ
- 3) แผนภูมิ

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
- 2) ประเมินผลงานกลุ่ม รายบุคคล

กรณีที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1) นักเรียนจัดกิจกรรมชุมนุม “ประหยัดอย่างมีสติ” โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

2) คณะกรรมการนักเรียนประชุมกลุ่มย่อย โดยกระบวนการมีส่วนร่วมตามประเด็นต่อไปนี้

2.1) กำหนดเรื่องการปฏิบัติตนที่เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน และนักเรียนทุกคน ได้แก่ ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ และการออม

2.2) การจัดสมาชิกนักเรียนทุกชั้นเข้ากลุ่ม

2.3) กระบวนการทำงานของแต่ละกลุ่ม

3) นักเรียนในชุมนุมร่วมกันกำหนดวิธีการ การปฏิบัติเพื่อประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรียนรู้พฤติกรรมการใช้ น้ำ ใช้ไฟฟ้า ใช้เงิน ใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนของนักเรียนในปัจจุบัน โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียนทั้งโรงเรียนด้วยการจัดทำกล่องรับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมที่ทำให้เกิดปัญหา และกล่องแนวทางแก้ไขตามภาพ

4) จัดกลุ่มนักเรียนในชุมชน ตามกลุ่มพฤติกรรม และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมตามกระบวนการกลุ่ม เลือกประธาน เลขานุการ ปฏิบัติการจำแนกข้อมูล และร่วมกันสังเคราะห์ กำหนดเป็นข้อปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม พร้อมกับทำสิ่งที่สังเคราะห์ให้เป็นวิธีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมการสาธิตการปฏิบัติ พฤติกรรม การใช้น้ำ การใช้ไฟฟ้า การออมเงิน และนำเสนอตัวอย่างการนำสิ่งประดิษฐ์เหลือใช้ มาสร้างชิ้นงาน

6) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อ นักเรียนในโรงเรียน พร้อมกับการสาธิตวิธีการปฏิบัติ และสอบถามถึงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะโดยตรง หรือใส่กล่อง

7) นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จัดทำวิธีการปฏิบัติ เผยแพร่ตามจุดต่างๆ ในโรงเรียน

8) นักเรียนแต่ละกลุ่มติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติ โดยครู เป็นที่ปรึกษา เช่น ค่าไฟฟ้าลดลง ผลผลิตการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้มีมากขึ้น

9) ผู้บริหารและครูชื่นชมผลงานนักเรียน

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) กระดาษคลิปปาร์ท
- 2) กล่องรับความคิดเห็น
- 3) วัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วม
- 2) ประเมินความพึงพอใจ
- 3) ประเมินพฤติกรรมกรรมการมีวินัยและจิตสาธารณะ

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

- 5.1 ผู้เรียนเห็นความสำคัญของเพื่อนร่วมงาน ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม
- 5.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
- 5.3 ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ
- 5.4 ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

- 6.1 ความรู้ : ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การจำแนกข้อมูล
- 6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาและทักษะชีวิต
- 6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสถานการณ์ต่างๆ ได้

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. นางสาวอุไรพร คงทอง โรงเรียนอนุบาลปากพะยูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
2. คณะครู โรงเรียนบ้านดอยคำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน
3. คณะครู โรงเรียนบ้านโคกสำราญหินลาดพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
4. นางสาวภัทรนันท์ เพิ่มพูน โรงเรียนบ้านเขานางสาวห้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie's Instructional Model for Psychomotor Domain)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก เน้นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น โดยมีวิธีการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ซ้ำหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิตควรควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 สาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนซ้ำๆ

ขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิตหรือแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อทำได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อย ส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอน อาจแนะนำเทคนิควิธีการ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียน สามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะ ที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสาระที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม การเรียนรู้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอภิปรายแนวทางการทำงาน และปรับปรุง การทำงานแต่ละขั้นตอนได้

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการจัดการในการทำงานเดี่ยว และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

2.4 เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติงานอย่างเห็นคุณค่า มีความภาคภูมิใจ และเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ง 1.1 ป.6/1 อภิปรายแนวทางในการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน

ง 1.1 ป.6/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงาน และทักษะการทำงานร่วมกัน

ง 1.1 ป.6/3 ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานกับครอบครัว และผู้อื่น

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ขั้นนำ

1.1) ชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแกะสลัก

1.2) แจกวัสดุประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.3) ให้นักเรียนศึกษาจากบัตรภาพการแกะสลักผักและผลไม้ แล้วสนทนาร่วมกันจากประเด็นคำถาม ดังต่อไปนี้

(1) ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพของอะไร (การแกะสลักผักและผลไม้)

(2) ผักและผลไม้ที่ใช้ในการแกะสลักมีอะไรบ้าง (แอปเปิ้ล พักทอง แตงกวา แครอท เผือก แคนตาลูป แตงโม มะละกอ มันแกว)

(3) นักเรียนทราบหรือไม่ว่าการแกะสลักผักผลไม้มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร

2) ขั้นสอน

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สาธิตทักษะหรือการกระทำ

(1) ครูนำเสนอ PowerPoint เรื่อง ความเป็นมาของการแกะสลักผักและผลไม้

(2) นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การแกะสลักผักและผลไม้
ครูใช้คำถามในการทบทวนความรู้ของนักเรียน และให้ร่วมกันอภิปราย ดังนี้

➤ เพราะเหตุใดงานแกะสลักผักและผลไม้ จึงเป็นงานศิลปะประจำชาติไทยหรือเอกลักษณ์ไทย (เป็นงานศิลปะที่ถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น สืบเนื่องมาหลายร้อยปี ได้กำหนดให้การแกะสลักอยู่ในกลุ่มวิชาช่างสิบหมู่)

➤ เพราะเหตุใดสมัยโบราณงานแกะสลักผักและผลไม้จึงถ่ายทอดเฉพาะหญิงไทย (เพราะหญิงไทยในสมัยโบราณไม่ได้เรียนหนังสือนอกบ้าน ใช้เวลากับการฝึกงานบ้าน งานประดิษฐ์ต่างๆ)

➤ นางนพมาศหรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์ได้ประดิษฐ์กระทงเป็นรูปแบบใด (ดอกโกมุก)

➤ นักเรียนคิดว่า การแกะสลักผักและผลไม้มีความหมายว่าอย่างไร (การใช้มีดเล็กๆ หรือเครื่องมือขนาดเล็กคล้ายส้อม ที่ทำด้วยเหล็กหรือวัสดุเนื้อแข็งจำพวกเหล็ก เพื่อกรีด จัก ฉีก เซาะ แกะ สกัด สลักเนื้อของผักผลไม้ให้หลุดออกมา และเกิดลวดลายที่สวยงามหรือเกิดลวดลายตามที่ต้องการได้)

➤ การแกะสลักผักและผลไม้เป็นภาชนะบรรจุอาหารจำพวกผอบต่างๆ มีวัตถุประสงค์ในการแกะสลักเพื่ออะไร (เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและเกิดความสวยงาม)

➤ การแกะสลักผักและผลไม้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร จงอธิบาย (เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้ในโอกาสพิเศษ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดลวดลายที่แปลกใหม่)

(3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด

(4) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การแกะสลักผักและผลไม้ จากเว็บไซต์ ตามความสนใจแล้วสรุปข้อความรู้ที่ได้ และบันทึกลงในแบบบันทึก

(5) ครูสาธิตการจับมีดแกะสลัก วิธีที่ 1 การจับมีดแบบ ปอกผักและผลไม้ วิธีที่ 2 การจับมีดแบบจับดินสอ

(6) ให้นักเรียนสังเกตวิธีการจับมีดเพื่อให้เกิดความปลอดภัย ชักถามนักเรียนถึงลักษณะการจับมีดที่ถูกต้องและปลอดภัย

(7) ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มมาสาธิตวิธีการจับมีดทั้งสองวิธี ตามแบบที่ครูสาธิต นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่าปฏิบัติได้ถูกต้องปลอดภัยหรือไม่

ขั้นที่ 2 สาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

(1) นักเรียนศึกษาใบกิจกรรมเรื่อง วิธีการจับมีดแกะสลักผักและผลไม้

(2) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติวิธีการจับมิดให้ถูกต้อง และปลอดภัย

ขั้นที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

(1) การจับมิดแบบปอกผักและผลไม้ โดยให้นักเรียนฝึกจับมิดแกะสลัก ดังนี้

- (1.1) ให้ใช้มือขวาจับด้ามมีดเหมือนการจับเพื่อปอกผลไม้
 - (1.2) มีดจะอยู่ในลักษณะแนวนอนไปกับอุ้งมือ
 - (1.3) นิ้วหัวแม่มือวางไว้บนวัสดุที่เราแกะสลักอยู่
- ด้านหน้าของมีด

(1.4) ส่วนสามนิ้วที่เหลือให้รองรับการจับด้ามมีดแกะสลักไว้

(2) การจับมิดแบบจับดินสอ โดยให้นักเรียนฝึกจับมิดแกะสลัก ดังนี้

(2.1) ให้ใช้มือขวาจับมีดแกะสลัก จับมิดเหมือนจับดินสอวาด

- (2.2) ให้มีดอยู่ในแนวตั้งกับอุ้งมือหรือชี้วัสดุที่แกะ
- (2.3) นิ้วโป้ง นิ้วชี้ นิ้วกลางจับด้ามมีดตรงคอมิด
- (2.4) นิ้วนางและนิ้วก้อยวางแตะกับวัสดุที่แกะสลัก

(3) ครูคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกว่านักเรียนจะทำได้

ขั้นที่ 4 ให้เทคนิควิธีการ

(1) ครูนำเสนอหาให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจับมีดแบบ ปอกผักและผลไม้

(1.1) นิ้วหัวแม่มือที่วางไว้บนสันมีดตรงคอมมีดจะทำหน้าที่กดน้ำหนักที่ปลายมีดลงบนวัสดุที่จะแกะสลัก และคอยบังคับให้ตรงหรือ ปิดซ้ายปิดขวา

(1.2) นิ้วชี้ซ้ายที่วางหรือแตะอยู่บนวัสดุที่เราแกะสลัก และอยู่ด้านหน้าของมีดนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้มีดเคลื่อนไปเร็วจนเกิดความผิดพลาด และอันตราย และยังช่วยควบคุมน้ำหนักการกดหรือดันมีดให้มากขึ้นน้อย ตามความต้องการ และสามารถให้ขยับมีดขึ้น - ลง บนวัสดุที่แกะได้ด้วยกรองอ และยึดนิ้ว

(2) ครูนำเสนอหาให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจับมีด แบบจับดินสอ

นิ้วโป้ง นิ้วชี้ นิ้วกลางที่จับด้ามมีดตรงคอมมีด ทำหน้าที่ คอยบิดใบมีดให้ตรงหรือปิดซ้ายปิดขวา นิ้วชี้ออกแรงกดปลายมีด นิ้วนางและ นิ้วก้อยวางแตะกับวัสดุที่แกะสลัก

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะ ที่สมบูรณ์

(1) ให้นักเรียนจับคู่กันปฏิบัติตามใบกิจกรรมเรื่อง การใช้ มีดกรีดมะละกอ

(2) นักเรียนและครูร่วมกันคัดเลือกตัวแทน จำนวน 5 คน เพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้น

(3) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงวิธีการจับมิด และปัญหาในการใช้มิดกรีตมะละกอ เพื่อให้เป็นเส้นตรงและขนานกัน

(4) นักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปแนวทางในการกรีต มะละกอให้เป็นเส้นตรงและขนานกัน และวิธีการปรับปรุงการทำงาน

3) ชั้นสรุป

(1) ให้นักเรียนฝึกฝนการจับมิดกรีตมะละกอ ตามความสนใจ

(2) นักเรียนร่วมกันสรุปถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแกะสลักผักและผลไม้

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) บัตรภาพผักและผลไม้แกะสลัก
- 2) สไลด์ PowerPoint
- 3) เว็บไซต์ความรู้เกี่ยวกับการแกะสลักผักผลไม้
- 4) ใบกิจกรรมเรื่อง การใช้มิดกรีตมะละกอ (ฝึกปฏิบัติ)

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ตรวจสอบผลงานใบกิจกรรม
- 2) ประเมินผลงานและสังเกตพฤติกรรม
- 3) สังเกตพฤติกรรมการมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และการมุ่งมั่น

การทำงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง จนมีทักษะและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปประกอบอาชีพได้

5.2 ผู้เรียนได้ฝึกด้านอารมณ์ อดทน มีความรอบคอบ ระมัดระวังในการทำงาน มีสมาธิในการทำงาน

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 **ความรู้** : ผู้เรียนบอกความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการแกะสลักผักและผลไม้ และบอกลักษณะการใช้งานของอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการแกะสลักผักและผลไม้ได้

6.2 **สมรรถนะ** : ผู้เรียนสามารถจับมีดในการแกะสลักกรีดมะละกอได้อย่างถูกต้อง

6.3 **คุณลักษณะ** : ผู้เรียนตั้งใจเรียน เอาใจใส่ มีความพยายามในการเรียนรู้ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ (ใฝ่เรียนรู้) และรับผิดชอบในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยความขยันและความพยายาม (มุ่งมั่นการทำงาน)

แหล่งที่มาของข้อมูล

คณะครู

โรงเรียนบ้านมาบโอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบอุปนัย (Inductive Method)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูสอนจากรายละเอียดปลีกย่อยหรือจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่หรือกฎเกณฑ์ หลักการ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปโดยการนำเอาตัวอย่างข้อมูล เหตุการณ์ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่มีหลักการแฝงอยู่มาให้ผู้เรียนเรียนรู้ โดยสังเกต ทดลอง เปรียบเทียบ หรือวิเคราะห์ จนสามารถสรุปหลักการ หรือกฎเกณฑ์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1) ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียน ทบทวนความรู้เดิมหรือปูพื้นฐานความรู้

2) ขั้นนำเสนอตัวอย่าง เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอตัวอย่างข้อมูล สถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือแนวคิดให้ผู้เรียนได้สังเกตลักษณะ และคุณสมบัติของตัวอย่างเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบสรุปเป็นหลักการ แนวคิด หรือกฎเกณฑ์ ซึ่งการเสนอตัวอย่างควรเสนอหลายๆ ตัวอย่างให้มากพอให้ผู้เรียนจะสามารถสรุปเป็นหลักการหรือหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้

3) ขั้นเปรียบเทียบ เป็นขั้นที่ผู้เรียนทำการสังเกต ค้นหา วิเคราะห์ รวบรวม เปรียบเทียบ ความคล้ายคลึงกันขององค์ประกอบในตัวอย่างแยกแยะ ข้อแตกต่าง มองเห็นความสัมพันธ์ในรายละเอียดที่เหมือนกัน ต่างกัน

ในขั้นนี้หากตัวอย่างที่ให้แก่ผู้เรียนเป็นตัวอย่างที่ดี ครอบคลุม ลักษณะหรือคุณสมบัติสำคัญๆ ของหลักการ ทฤษฎีเกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้เรียน สามารถศึกษาและวิเคราะห์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้รวดเร็ว แต่หากผู้เรียน ไม่ประสบความสำเร็จ ผู้สอนอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือใช้วิธีกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้คิดค้นต่อไป โดยการตั้งคำถามกระตุ้น แต่ไม่ควรให้ในลักษณะบอกคำตอบ เพราะวิธีสอนนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้คิด ทำความเข้าใจด้วยตนเอง ควรให้ผู้เรียน ได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์เป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มอย่างทั่วถึง และผู้สอนไม่ควรรีบร้อนหรือเร่งรัดผู้เรียนจนเกินไป

4) ขั้นกฎเกณฑ์ เป็นการให้ผู้เรียนนำข้อสังเกตต่างๆ จากตัวอย่าง มาสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือนิยามด้วยตัวผู้เรียนเอง

5) ขั้นนำไปใช้ ในขั้นนี้ผู้สอนควรเตรียมตัวอย่างข้อมูล สถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือความคิดใหม่ๆ ที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนใช้ในการฝึกนำความรู้ ข้อสรุปไปใช้ หรือผู้สอนอาจให้โอกาสผู้เรียนช่วยกันยกตัวอย่าง จากประสบการณ์ของผู้เรียนเองเปรียบเทียบก็ได้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียน นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่าหลักการ ที่ได้รับนั้น สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรือทำแบบฝึกหัดได้หรือไม่ หรือเป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่นั่นเอง

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกวิธีการเลี้ยงและประโยชน์ของการเลี้ยงปลาสวยงามได้

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพการเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐานการเรียนรู้ ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด

ง 4.1 ม.1/1 อธิบายแนวทางการเลือกอาชีพ

ง 4.1 ม.1/2 มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

ง 4.1 ม.1/3 เห็นความสำคัญของการสร้างอาชีพ

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

1) ขั้นเตรียมการ

ทบทวนความรู้เดิมหรือปูพื้นฐานความรู้ ดังนี้

1.1) ซักถาม พูดคุยกับนักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียน (ครูทักทายนักเรียนแล้วเกริ่นนำถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ชั่วโมงนี้)

1.2) ทบทวนการเรียนรู้ในครั้งที่แล้ว เพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องใหม่ (ครูทบทวนว่าครั้งที่แล้วนักเรียนได้เรียนเรื่องการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ สำหรับชั่วโมงนี้จะได้เรียนรู้เรื่องการเลี้ยงปลาสวยงาม)

2) ขั้นเสนอตัวอย่าง

ครูนำเสนอตัวอย่างข้อมูล สถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือแนวคิดให้นักเรียนได้สังเกตลักษณะและคุณสมบัติของตัวอย่าง เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบสรุปเป็นหลักการ แนวคิด หรือกฎเกณฑ์

ครูยกตัวอย่างเล่าเรื่องราวของเด็กชายคนหนึ่งที่อยู่ทางภาคใต้ใช้เวลาว่างในการเลี้ยงปลากัด เพาะพันธุ์ปลากัด โดยคัดเลือกปลากัดที่ก๊ตเก่งมาเป็นพ่อแม่พันธุ์ ทำให้สามารถจำหน่ายลูกปลากัดในราคาสูง สร้างรายได้ให้กับตัวเองได้เป็นอย่างมาก

3) ชั้นเปรียบเทียบ

นักเรียนสังเกต ค้นหา วิเคราะห์ รวบรวม เปรียบเทียบ ความคล้ายคลึงกันขององค์ประกอบในตัวอย่างแยกแยะข้อแตกต่าง มองเห็นความสัมพันธ์ในรายละเอียดที่เหมือนหรือต่างกัน ดังนี้

3.1) ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าที่บ้านใครเลี้ยงปลาอะไรบ้าง นักเรียนมีจุดมุ่งหมายการเลี้ยงเพื่ออะไร มีวิธีการเลี้ยงปลาและดูแลรักษาปลาอย่างไร

3.2) นักเรียนเข้ากลุ่มตามชนิดปลาที่เลี้ยง แต่ละกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนวิธีเลี้ยง วัตถุประสงค์ในการเลี้ยงเพื่ออะไร และประโยชน์ที่ได้จากการเลี้ยงปลาสวยงาม และจัดบันทึกในใบกิจกรรมของกลุ่ม

กรณีนักเรียนที่ไม่ได้เลี้ยงปลาไว้ให้เข้ากลุ่มตามความสนใจ

4) ชั้นกฎเกณฑ์

นักเรียนนำข้อสังเกตต่างๆ จากการอภิปรายมาสรุป เป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือนิยามด้วยตัวนักเรียนเอง ดังนี้

ครูและนักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิด เปรียบเทียบ ความแตกต่างของการเลี้ยงปลาสวยงามแต่ละชนิดในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเลี้ยงปลา และช่วยกันสรุป เป็นหลักการ วิธีการเลี้ยงปลาสวยงามเป็นอาชีพได้

5) ชั้นนำไปใช้

ครูเตรียมตัวอย่างข้อมูล สถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือความคิดใหม่ๆ ที่หลากหลายมาให้ให้นักเรียนใช้ในการฝึกนำความรู้และข้อสรุปไปใช้ ดังนี้

ครูสนทนาเกี่ยวกับการเล็งปลาสวยงามจากประสบการณ์เดิม
ของนักเรียน และจากการสรุปเป็นหลักการเล็งปลาสวยงามเพื่อประกอบเป็น
อาชีพได้ จากความคิดเห็นของกลุ่มอย่างหลากหลาย และระดมความคิดร่วมกัน
ในการออกแบบวางแผนการเล็งปลาสวยงามเพื่อจำหน่าย เป็นการหารายได้
ระหว่างเรียนหรือประกอบเป็นอาชีพได้ในอนาคต (Mind Mapping)

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) ขวดบรรจุปลาแก้ว
- 2) ขวดปลาหางนกยูงและปลาทอง

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินความรู้ความเข้าใจจากผลงานกลุ่ม
- 2) สังเกตการทำงานกลุ่ม
- 3) ประเมินสมรรถนะ (การสื่อสาร การคิด ความถนัด

ความสามารถ)

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจ
และจดจำได้

5.2 ผู้เรียนพัฒนาทักษะการสังเกต คิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ
ตัวอย่างที่หลากหลาย และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล

5.3 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการร่วมจัดกิจกรรมและการลงมือปฏิบัติ

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 ความรู้ : ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและประโยชน์ของการเลี้ยงปลาสวยงาม

6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชิงประยุกต์ใช้

6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพเลี้ยงปลาสวยงาม

แหล่งที่มาของข้อมูล

นายปัญญา มาลาม

โรงเรียนบ้านหนองแดงสมิตร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)

1. แนวคิด/ทฤษฎี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ที่เน้นทักษะการแสวงหาความรู้ การสังเกต การสำรวจ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ใช้กระบวนการคิด และการหาข้อสรุปอย่างมีเหตุผล จนเกิดความคิดรวบยอด สรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ชี้แนะ ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา โดยมีขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจซึ่งอาจเกิดขึ้นเองจากความสงสัย จากความสนใจของตัวผู้เรียนเอง หรือเกิดจากการอภิปรายภายในกลุ่ม เรื่องที่น่าสนใจอาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในเวลานั้น หรือเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เพิ่งเรียนรู้มาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างคำถาม กำหนดประเด็นที่ศึกษา

1.2 ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจจะศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว ก็มีการวางแผนกำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ขั้นนี้จะเปิดโอกาส

ให้ผู้เรียนได้ใช้แนวคิดที่มีอยู่แล้วมาจัดความสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำลังจะเรียน ให้เข้าเป็นหมวดหมู่ ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การทดลอง การสำรวจสืบค้นด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การทำกิจกรรมภาคสนาม การใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยในการสร้างสถานการณ์จำลอง การศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงหรือแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะนำไปใช้ในขั้นต่อไป

1.3 **ชั้นอภิปรายและลงข้อสรุป (Explanation)** เมื่อได้ข้อมูลอย่างเพียงพอจากการสำรวจตรวจสอบแล้ว จึงนำข้อมูล ข้อสังเกตที่ได้วิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ

1.4 **ชั้นขยายความรู้ (Elaboration)** เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้น ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่น ถ้าใช้อธิบายเรื่องต่างๆ ได้มากก็แสดงว่าข้อจำกัดน้อย ซึ่งช่วยให้เชื่อมโยงกับเรื่องต่างๆ และทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น กิจกรรมส่วนใหญ่อาจเป็นการอภิปรายภายในกลุ่มตนเอง เพื่อลงข้อสรุปที่แสดงถึงความเข้าใจใช้ทักษะกระบวนการ และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปรับแนวความคิดหลักของตนเองในกรณีที่ไม่สอดคล้องหรือคาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง

1.5 **ชั้นประเมิน (Evaluation)** เป็นการประเมินการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่าผู้เรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด จากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ การนำความรู้หรือแบบจำลองไปใช้อธิบายหรือประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์หรือเรื่องอื่นๆ จะนำไปสู่ข้อโต้แย้งหรือข้อจำกัด ซึ่งก่อให้เกิดประเด็นหรือคำถาม หรือ

ปัญหาที่จะต้องสำรวจตรวจสอบต่อไป ทำให้เกิดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ เรียกว่า Inquiry Cycle กระบวนการสืบเสาะหาความรู้จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งเนื้อหา หลักการ และทฤษฎี ตลอดจนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ได้ความรู้ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์/เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน

- 2.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำนาข้าวอินทรีย์
- 2.2 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ
- 2.4 เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง

3. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

- ง 1.1 ม.1/1 วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานตามกระบวนการทำงาน
- ง 1.1 ม.1/2 ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานด้วยความเสียสละ
- ง 1.1 ม.1/3 ตัดสินใจแก้ปัญหการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4.1 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)

ครูอาจให้ศึกษาจากสื่อต่างๆ หรือเป็นผู้กระตุ้นด้วยการเสนอด้วยประเด็นขึ้นมาก่อน แต่ไม่ควรบังคับให้นักเรียนยอมรับประเด็นหรือคำถามที่ครูกำลังสนใจเป็นเรื่องที่จะใช้ศึกษา เมื่อมีคำถามที่น่าสนใจและนักเรียนส่วนใหญ่ยอมรับให้เป็นประเด็นที่ต้องการศึกษา จึงร่วมกันกำหนดขอบเขตและแจกแจงรายละเอียดของเรื่องที่จะศึกษาให้มีความชัดเจนมากขึ้น อาจรวมทั้งการรับรู้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่จะช่วยให้นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องหรือประเด็นที่จะศึกษามากขึ้น และมีแนวทางที่ใช้ในการสำรวจตรวจสอบอย่างหลากหลาย

ในครั้งนี่ครูสร้างความสนใจโดยให้นักเรียนชมวิดีโอทัศน์ เรื่อง พิษสารเคมีเกษตร แล้วอภิปรายเกี่ยวกับผลกระทบและอันตรายที่เกิดจากการ

ใช้สารเคมีในการเกษตร ความหมายและความสำคัญของเกษตรอินทรีย์ เช่น เกษตรอินทรีย์คืออะไร ทำไมต้องทำนาข้าวอินทรีย์ นักเรียนตอบโดยใช้ ความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)

ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการสำรวจค้นหาข้อมูล เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ การทำนาข้าวอินทรีย์ โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้ จากคู่มือทำนาข้าวอินทรีย์หรือแหล่งความรู้อื่นๆ การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น การทดลอง การทำกิจกรรมภาคสนาม หรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยสร้าง สถานการณ์จำลอง การศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงหรือจากแหล่งข้อมูล ต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้ในขั้นต่อไป และนำเสนอ ผลการศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปรายและลงข้อสรุป (Explanation)

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ เพื่อไปสู่ข้อสรุป เกี่ยวกับความหมายเกษตรอินทรีย์ การทำนาข้าวอินทรีย์ ข้อค้นพบ อุปสรรคปัญหา วิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยมีครูสังเกตและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม ทุกคน ชื่อนี้ อาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ โต้แย้งกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่เกี่ยวข้อง กับประเด็นที่ได้กำหนดไว้ แต่ผลที่ได้ จะอยู่ในรูปใดก็สามารถสร้างความรู้และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ (Elaboration)

ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 2 - 3 มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมในขั้นที่ 1 แล้วขยายความรู้ โดยเขียนแผนผังความคิดในหัวเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ และหัวเรื่องย่อยการทำนาข้าวอินทรีย์

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมิน (Evaluation)

ครูให้นักเรียนแลกเปลี่ยนแผนผังความคิดจากขั้นที่ 4 เพื่อทำการประเมินความถูกต้องครบถ้วนตามหลักการของเกษตรอินทรีย์ และการทำนาข้าวอินทรีย์และเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ โดยครูตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

4.2 สื่อประกอบการเรียนรู้

- 1) คู่มือการทำนาข้าวอินทรีย์
- 2) วิดิทัศน์ เรื่อง พืชสารเคมีเกษตร เว็บบไซต์

4.3 การวัดและประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- 2) ประเมินผังความคิด
- 3) ประเมินการทำงานกลุ่ม
- 4) ตรวจสอบผลงาน

5. จุดเด่น (จุดเด่นของเทคนิค/วิธีที่นำมาใช้)

5.1 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดขั้นสูงและการคิดแก้ปัญหา

11.5.FUOH1

5.2 ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของผู้เรียนเอง

6. ผลที่เกิดกับผู้เรียน (ความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะ)

6.1 ความรู้ : ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำนาข้าวอินทรีย์

6.2 สมรรถนะ : ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานแบบร่วมคิดร่วมทำกับผู้อื่น

6.3 คุณลักษณะ : ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. คณะครู	โรงเรียนวัดตโปทาราม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. คณะครู	โรงเรียนพิบูลทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
3. นายอนุชา คະชาชัย	โรงเรียนบ้านตรอกสะเดา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

1. นายกมล รอดคล้าย เลขธิการคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นางรัตนา ศรีเหรียญ รองเลขธิการคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นางสาวไพรวลัย พิทธิศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา

ผู้กำหนดกรอบแนวคิด และกระบวนการถอดประสบการณ์

- นางสาวกัญญิกา พราหมณ์พิทักษ์ รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา
และผู้อำนวยการกลุ่ม
พัฒนากระบวนการเรียนรู้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

1. นางสาวกัญนิภา พรหมณ์พิทักษ์ รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา
และผู้อำนวยการกลุ่ม
พัฒนากระบวนการเรียนรู้
2. นางผาณิต ทวีศักดิ์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาววรรณัน ชุนศรี นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
4. นางบุษริน ประเสริฐรัตน์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
5. นางสาวจรรยาศรี แจบไรสง นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
6. นางสาวกมลวรรณ รอดจ่าย นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
7. นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
8. นางสาวขวัญฤดี ลีวรรณ นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงาน พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านทักษะชีวิต ครั้งที่ 1

1. นางประไพศรี พุ่มชูศักดิ์ ข้าราชการบำนาญ
2. นางพรรณภา พูลบัว ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวจรินทร์ โฮ้สกุล ศึกษาพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1
4. นายวิทยา นนทน์ภา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
5. นายชยานนต์ มนต์รี ผู้อำนวยการโรงเรียน
วัดแหลมมะขาม (กัลยาณกิตติวิทยา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด
6. นางสาวณัฐพัชร์ นามทัศน์ ครู โรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

7. นางรตีวันต์ ปิ่นแก้วเกียรติ์	ครู โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
8. นางสาวทักษพร แปลงไธสง	ครู โรงเรียนสามัคคีคุรุราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
9. นางสาววรรณ ชุนศรี	นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงาน พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านทักษะชีวิต ครั้งที่ 2

1. นางประไพศรี พุ่มชูศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ
2. นางพรรณภา พูลบัว	ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวจรินทร์ ไช้สกุล	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1
4. นายวิทยา นนทร์นา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. นายชยานนต์ มนต์รี ผู้อำนวยการโรงเรียน
วัดแหลมมะขาม (กัลยาณกิตติวิทยา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด
6. นางสาวณัฐพัชร์ นามทัศน์ ครู โรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
7. นางรติวันต์ ปิ่นแก้วเกียรติ ครู โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
8. นางสาวทักษพร แปลงไธสง ครู โรงเรียนสามัคคีคุรุราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
9. นางสาววรรณ ขุนศรี นักวิชาการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงาน พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านทักษะชีวิต ครั้งที่ 3

1. นางประไพศรี พุ่มชูศักดิ์ ข้าราชการบำนาญ
2. นางพรรณภา พูลบัว ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาวจรินทร์ โฮ่สกุล ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1
4. นายวิทยา นนทน์ภา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
5. นายชยานนต์ มนตรี ผู้อำนวยการโรงเรียน
วัดแหลมมะขาม (กัลยาณกิตติวิทยา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด
6. นางสาวณัฐพัชร์ นามทัศน์ ครู โรงเรียนบ้านเตาป่า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
7. นางรติวันต์ ปิ่นแก้วเกียรติ ครู โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

8. นางสาวทักษพร แผลงไธสง ครู โรงเรียนสามัคคีศรัทธาราษฎร์บำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
9. นางสาววรรณ ชุนศรี นักวิชาการศึกษา
สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้บรรณาธิการขั้นต้น

1. นางสาวจรรยาตรี แจบไธสง นักวิชาการศึกษา
สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
2. นางสาวสุดารัตน์ เวชพันธ์ นักวิชาการศึกษา
สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
3. นางสาวธิดารัตน์ บุษผาพิลา
4. นางสาวศศิภาพร บุตตะกาศ
5. นางสาววิจิตรา รัตนศรี

ผู้บรรณาธิการขั้นสุดท้าย และเรียบเรียงฉบับสมบูรณ์

นางสาวกัญญิกา พราหมณ์พิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

